

Řehole Benediktova

(Začátek Prologu)

- 1 Naslouchej, synu, mistrovu učení,
nakloň k němu ucho svého srdce,
a k čemu tě laskavý otec nabádá, to rád přijmi
a uveď ve skutek,
- 2 aby ses v namáhavé poslušnosti vrátil k tomu,
od něhož ses vzdálil zahálčivou neposlušností.
- 3 Obracím se nyní na tebe,
kdo se zříkáš vlastní vůle,
a chtěje sloužit ve vojsku Krista, Pána a pravého Krále,
chápeš se mocných a přeslavných zbraní poslušnosti.
- 4 Především, kdykoli začínáš něco dobrého,
co nejudlivněji ho pros, aby to sám dokončil.
- 5 Ten, jenž nás uznal za své děti,
se pak už nikdy nebude muset rmoutit pro naše špatné činy.
- 6 Obdaroval nás, a my ho máme vždycky poslouchat tak,
aby nás nejen jednou nevydělil jako rozhněvaný otec své děti,
7 ale aby nás ani jako obávaný pán nevydal,
popuzen našimi hříchy,
věčnému trestu jako ty nejničemnější služebníky,
kteří ho nechtěli následovat ke slávě.
- 8 Povstaňme tedy už jednou,
burcováni slovy Písma:
Už nám nastala hodina, kdy je třeba se probrat ze spánku.
- 9 A s očima otevřenýma pro božské světlo
v ohromení slyšme,
k čemu nás Boží hlas dennodenně vybízí:
- 10 *Uslyšíte-li dnes jeho hlas,
nezatvrzujte svá srdce.*
- 11 A dále:
*Kdo má uch,
ať poslouchá, co říká Duch církevním obcím.*
- 12 A co říká?
*Pojďte, synové, a slyšte mě,
naučím vás bát se Hospodina.*
- 13 *Chodte, dokud máte světlo,
aby vás nezastihla tma smrti.*
- 14 V množství lidu, na který takto volá,
hledá Pán svého služebníka, a proto opakuje:

15 *Miluje-li kdo život?*
Přeje si dny štěstí?

16 Jestliže to zaslechneš a odpovíš: „Já“,
říká ti Bůh:

17 *Chceš-li mít pravý a věčný život,*
zdržuj svůj jazyk od zlého,
své rty od falešných slov,
chraň se zlého a čiň dobré,
hledej pokoj a usiluj o něj.

18 *Budete-li se takto chovat, nespustím z vás svůj zrak*
a můj sluch bude nakloněn vašemu volání.
A ještě dřív, než ke mně zavoláte, se vám ozvu:
Zde jsem.

19 *Co je pro nás, milí bratři, sladší než tento hlas Páně,*
který nás zve?

20 *Hle, ve své dobrotě nám Pán ukazuje cestu k životu.*

21 *Opásejme si tedy bedra vírou a konáním dobrých skutků*
a pod vedením evangelia se vydejme po jeho stezkách,
abychom si tak zasloužili patřit na toho,
kdo nás povolal do svého království.

22 *Chceme-li bydlet v příbytku jeho království,*
nedojdeme tam jinak než cestou dobrých skutků.

23 *S prorokem se zeptejme Pána:*
Hospodine, kdo smí prodlévat ve tvém stánku,
kdo přebývat na tvé svaté hoře?

24 *Poslechněme si, bratři, co nám Pán na tuto otázku odpovídá*
a jak nám k onomu příbytku ukazuje cestu.

25 *Říká:*
Vejde tam, kdo žije bez vady a koná spravedlnost,
kdo upřímně smýšlí ve svém srdci,
kdo svým jazykem nepomlouvá,
kdo nečiní příkoří svému bližnímu,
kdo netupí svého suseda,

28 *kdo od svého srdce odvrhne zlomyslného ďábla,*
když mu něco našeptává,
a i s jeho našeptáváním jím úplně pohrdne,
uchopí jeho myšlenky ještě malé a roztrhne je o Krista.

29 *Kdo se v bázni Boží*
nepovyšují pro své dobré chování,
ale uznávají, že dobrého nejsou schopni sami od sebe,
nýbrž skrze Pána.

30 *Pána, který v nich působí,*
velebí jako prorok:
Nikoliv nám, Hospodine, nikoliv nám,

31 *ale svému jménu zjednej slávu.*
Stejně ani apoštol Pavel
nepřičítal nic ze svého kázání sobě:
Boží milostí jsem to, co jsem.
32 A dále říká: *Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.*
33 Proto také Pán v evangeliu praví:
Kdo tato má slova slyší a podle nich jedná,
podobá se rozvážnému muži,
který si postavil dům na skále.
34 *Přivalila se povodeň, přihnala se vichřice*
a obořila se na ten dům –
ale nezřítíl se,
protože měl základy na skále.
35 Pán to řekl a očekává,
že budeme na jeho svatá ponaučení
každý den odpovídat skutky.
36 Abychom napravili své chyby,
jsou nám dny tohoto života prodlouženy jako příměří –
37 apoštol říká: *Copak nevíš,*
že tě Boží dobrota chce přivést k pokání?
38 Vždyť dobrotivý Pán praví:
Nemám zalíbení v hříšnickově smrti,
ale aby hříšník své chování změnil a byl živ.

39 Když jsme se, bratři, Pána zeptali,
kdo smí prodlévat v jeho stánku,
vyslechli jsme ponaučení, co konat,
abychom tam mohli přebývat.
Kéž ty povinnosti plníme.
40 Musíme tedy připravit svá srdce i těla
pro vojenskou službu ve svaté poslušnosti přikázáním.
41 A v čem naše přirozenost zmůže méně,
v tom prosme Pána,
aby nám pomohl svou milostí.
42 Chceme-li uniknout pekelným trestům
a dospět k věčnému životu,
43 je třeba už nyní, dokud je čas a jsme v tomto těle
a vše je možno plnit ve světle tohoto života,
44 běžet a konat,
co je nám užitečné pro věčnost.

45 Chceme tedy založit školu služby Pánu.
46 Doufáme, že při tom nestanovíme nic tvrdého
ani nic těžkého.
47 I kdyby se však z oprávněných důvodů,
pro napravení špatností nebo pro zachování lásky,

48 přistoupilo k něčemu trochu přísnějšímu,
neopouštěj hned ve strachu cestu spásy,
49 která na začátku nemůže být jiná než úzká.
Když se pak pokrokem v řeholním životě
rozšíří srdce,
50 běžíme cestou Božích přikázání z nevýslovně sladké lásky.
Nikdy se nerozcházíme s jeho naukou,
zůstáváme v jeho učení až do smrti v klášteře
a trpělivostí získáváme podíl v Kristových utrpeních,
abychom měli podíl i v jeho království.

(Amen)

(Konec Prologu)

Začíná text Řehole. Řeholí se nazývá proto, že řídí život těch, kdo ji poslouchají.

1 Druhy mnichů

1 Jak známo, existují čtyři druhy mnichů.

2 Za prvé to jsou cenobité,
kteří žijí v klášteře
a bojují pod řeholí a opatem.

3 Dalším druhem jsou anachorité neboli poustevníci,
kteří už v řeholním životě nejsou horliví začátečníci,
ale prošli všednodenními zkouškami v klášteře.
4 S pomocí mnoha lidí se naučili bojovat proti ďáblu,
5 v šiku bratří se dobře vycvičili k boji v samotě.
Jsou jistí a jsou schopni s Boží pomocí bojovat
proti špatnostem těla i myšlenek
vlastními silami, bez opory druhého člověka.

6 Třetím pak, velmi nízkým, druhem jsou sarabaité.
Nejsou vytříbeni jako zlato v ohni žádnou řeholí
ani školou zkušenosti,
nýbrž jsou měkcí jako olovo.

7 Svými skutky dosud věrně slouží světu
a svou tonsurou zjevně obelhávají Boha.

8 Po dvou, po třech či jednotlivě se bez pastýře uzavírají
ne do ovčinců Páně, nýbrž do svých vlastních,
kde je jim zákonem jen uspokojování vlastních choutek.

9 Cokoliv si usmyslí nebo vyberou, to prohlašují za svaté,
a co nechtějí, to pokládají za nedovolené.

10 Čtvrtým druhem jsou mniši zvaní gyrovagové.
Tráví celý svůj čas přecházením z jednoho kraje do druhého
a nechávají se tam v celách po tři, čtyři dny hostit.
11 Věční, nikde neustálení tuláci, otroci svévole a lákadel hrdla,
ve všem daleko horší než sarabaité.

12 O přeubohých mravech všech těchto mnichů
je lépe mlčet než mluvit.
13 Nechme je tedy
a s pomocí Páně přistupme
k uspořádání všeho pro statečné cenobity.

2 Opat

1 Opat, který je hoden stát v čele kláštera,
musí mít neustále na paměti to, že je oslovován titulem otce,
a svou hodnost přestaveného musí dokazovat skutky.
2 Víra v něm totiž vidí Kristova náměstka v klášteře,
protože mu dává jeho vlastní jméno –
3 apoštol říká:
*Dostali jste ducha těch, kdo byli přijati za vlastní,
a proto můžeme volat: Abba, Otče!*
4 Proto také nesmí opat učit, stanovit nebo poroučet nic,
co by bylo proti přikázání Páně,
5 ale jeho příkazy i učení
ať v myslích žáků šíří kvas božské spravedlnosti.
6 Opat má neustále myslet na to, že jeho učení i poslušnost žáků
budou přezkoušeny na hrozném Božím soudu.
7 Musí si být vědom,
že každá ztráta, kterou shledá hospodář na užitku svých ovcí,
bude dána za vinu pastýři.
8 Ale stejně tak, jestliže s pastýřskou svědomitostí
věnoval neklidnému a neposlušnému stádu veškerou péči,
aby je z jeho chorobných mravů vyléčil,
9 bude před soudem Páně osvobozen
a s prorokem bude Pánu moci říci:
*Nenechal jsem si pro sebe tvou spravedlnost,
o tvé věrnosti a spáse jsem mluvil.
Vzepřeli se však proti mně.*
10 A pak ať stihne ovce, které se jeho péči vzepřely,
jako trest sama mocná smrt.
11 Když tedy někdo přijme titul opata,
je povinen učit své žáky dvojí způsobem:
12 Na jedné straně jim bude spíše skutky než slovy předvádět

co je dobré a svaté –
schopnějším žákům
vyloží přikázání Páně slovy,
zatvrzelejším a prostším
ukáže božské učení svým příkladem.

13 Na druhé straně má pak pak o všem, co ukáže žákům jako škodlivé,
vlastním jednáním svědčit, že se to nemá dělat,
aby nekázal jiným, a sám byl přítom zavržen,
14 aby mu Bůh jednou jako hříšníkovi neřekl:

*Proč odřikáváš má přikázání
a bereš do úst mou smlouvu
ty, který nenávidíš kázeň
a má slova házíš za sebe?*

15 *A jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra,
ale trám ve svém oku nepozoruješ?*

16 Opat nesmí dělat v klášteře rozdíly mezi osobami.

17 Ať nemiluje jednoho více než druhého,
ledaže by shledal,

že je někdo lepší v dobrých skutcích nebo v poslušnosti.

18 Svobodný nemá mít přednost před tím, kdo přišel jako otrok,
není-li pro to nějaký rozumný důvod.

19 Zdá-li se opatovi, že k tomu má spravedlivý důvod,
může rozhodnout o pořadí kohokoliv;
jinak ať bratři zaujmají svá vlastní místa.

20 Není už přece otrok anebo člověk svobodný,
všichni jsme jedno v Kristu

a pod jedním Pánem konáme stejnou vojenskou službu:
Bůh totiž nehledí na to, co kdo je.

21 Rozlišuje mezi námi jen tehdy, když vidí

že jsme v dobrých skutcích lepší a pokornější než druzí.

22 Proto ať má opat ke všem stejnou lásku

a ať se všemi nakládá stejně podle jejich zásluh.

23 Ve svém učení se má opat vždycky držet příkladu apoštola,
který říká:

Usvědčuj, zakazuj, povzbuzuj.

24 Jednou ať tedy jedná tak, podruhé jinak,
jednou používá hrozeb, jindy laskavosti,
tu ať ukazuje učitelskou přísnost,
tu dobrotivou otcovskou lásku.

25 S neukázněnými a neklidnými ať jedná přísněji,
zatímco poslušným, mírným a trpělivým ať jen domlouvá,
aby je přiměl k většímu zdokonalení.

Klademe mu na srdce,

aby káral a trestal nedbalé a vzpurné.

26 Prohřešky chybujících nesmí přehlížet,
ale jakmile jen začnou klíčit,
ať je hned podle možnosti vytrhne od kořene
a pamatuje na zlý konec Eliho, kněze v Silu.

27 Ušlechtilé a chápavé tedy stačí
jednou, dvakrát napomenout slovy,
28 nepoctivé a tvrdohlavé či pyšné a neposlušné
je však třeba hned od začátku hříchu krotit ranami
nebo jiným tělesným trestem,
jak je psáno:
Pošetilý se neukázní pouhými slovy.

29 A dále: *Bij svého syna metlou
a z podsvětí vysvobodíš jeho duši.*

30 Opat má stále myslet na to, čím je,
pamatovat, že je oslovován titulem otce,
brát v úvahu, že komu se více svěřuje,
od toho se také více žádá.

31 Musí si být vědom, jak nesnadný a obtížný úkol na sebe vzal:
vést duše a sloužit různým povahám,
s jedním jednat laskavě,
jiného kárat,
jiného přesvědčovat.

32 A podle povahy a chápavosti jednoho každého
se musí umět všem přizpůsobit a přiblížit
nejen tak, aby na stádci, jež mu bylo svěřeno, neutrpěl škody,
ale aby se mohl radovat z toho,
že se mu dobré stádce rozmnožuje.

33 Hlavně však nesmí přehlížet nebo podcenit
spásu sobě svěřených duší
tím, že by se více staral
věci časné, pozemské a pomíjivé.

34 Stále musí mít na mysli, že na sebe vzal vedení duší,
za které také bude muset skládat účty.

35 Aby se snad neznepokojoval
skrovnějšími hmotnými prostředky,
ať si vzpomene, co je psáno:
*Nejprve hledejte Boží království a jeho spravedlnost
a všechno ostatní vám bude přidáno.*

36 A dále: *Těm, kdo se bojí Hospodina, nic nechybí.*

37 Ať ví, že ten, kdo na sebe bere vedení duší,
se musí připravit na skládání účtů.

38 Ať už má na starosti jakýkoliv počet bratří, má si být jist,
že v den soudu bude muset Bohu složit účet
za všechny ty duše a zcela jistě i za svou vlastní.
39 A tak se neustále bojí budoucího zúčtování, kde bude jako pastýř
skládat účty za ovce, které mu byly svěřeny.
Zatímco myslí na skládání účtů za druhé, stará se tím i o své.
40 Napomínáním pomáhá druhým k polepšení
a zbavuje se i svých vlastních chyb.

3 Přibírání bratří na poradu

1 Kdykoliv se má v klášteře rozhodnout něco důležitějšího,
opat svolá celou komunitu
a sdělí jí, oč se jedná.
2 Až vyslechne mínění bratří, sám u sebe to rozváží
a učiní, co uzná za vhodnější.
3 Řekli jsme, že se k poradě mají svolat všichni,
protože Bůh často zjevuje to, co je lepší, mladšímu.
4 Bratři mají ovšem dávat svou radu
ve vší pokoře a podřízenosti,
aniž na svém názoru tvrdošíjně lpějí.
5 Rozhodnutí závisí spíše na opatovi
a v tom, co on posoudí jako užitečnější,
musejí ostatní poslechnout.
6 Ale jako žákům náleží,
aby svého učitele poslouchali,
tak se také sluší,
aby učitel všechno zařizoval prozíravě a spravedlivě.
7 Všichni tedy mají ve všem poslouchat Řeholi jako svou učitelku
a v ničem se od ní nesmějí lehkovážně odchýlit.
8 Nikdo v klášteře nesleduje vůli vlastního srdce.
9 Nikdo se neopovází
přít se drze nebo mimo klášter se svým opatem.
10 Kdo by se opovážil,
bude potrestán podle Řehole.
11 Opat sám má pak všechno konat
v bázni Boží a podle Řehole,
vědom si toho, že bude nepochybně muset
z každého svého rozhodnutí skládat účty Bohu,
soudci ze všech nejspravedlivějšímu.
12 Jedná-li se o klášterní záležitosti méně důležité,
poradí se jen se staršími,
13 jak je psáno:

*Nechej si ve všem poradit
a po činu nebudeš litovat.*

4 Nástroje dobrých skutků

¹ Především milovat Pána Boha
celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou silou.
² Potom svého bližního jako sám sebe.

³ Potom nezabíjet.
⁴ Necizoložit.
⁵ Nekrást.
⁶ Nebýt žádostivý.
⁷ Nevydávat křivé svědectví.
⁸ Ctít všechny lidi.
⁹ A co kdo nechce, aby se dělo jemu,
ať sám nečiní jinému.

¹⁰ Zapřít sám sebe a následovat Krista.
¹¹ Držet své tělo v tuhé kázni.
¹² Neoddávat se rozkoším.
¹³ Milovat půst.

¹⁴ Sytit chudé.
¹⁵ Oblékat nahého.
¹⁶ Navštěvovat nemocného.
¹⁷ Pohřbívat mrtvého.
¹⁸ Pomáhat v soužení.
¹⁹ Těšit zarmouceného.

²⁰ Vyhýbat se způsobu jednání tohoto světa.
²¹ Ničemu nedávat přednost před láskou ke Kristu.
²² Nejednat v hněvu.
²³ Neživit v sobě hněv.
²⁴ Nemít v srdci lest.
²⁵ Nedávat falešné pozdravení pokoje.
²⁶ Neupouštět od lásky.
²⁷ Nepřísahat, aby se nepřisahal křivě.
²⁸ Srdcem i ústy mluvit pravdu.
²⁹ Neoplácet zlým za zlé.
³⁰ Nikomu nekřivdit, ale naopak trpělivě snášet bezpráví.
³¹ Milovat nepřátele.

³² Neproklínat ty, kdo nás proklínají, ale spíše jim žehnat.

- 33 Snášet pronásledování pro spravedlnost.
- 34 Nebýt pyšný.
35 Nebýt pijan.
36 Nepřekračovat míru v jídle.
37 Nebýt ospalec.
38 Nebýt lenoch.
39 Nereptat.
40 Nebýt nactiutrhačný.
- 41 Svou naději skládat v Boha.
42 Cokoliv se na nás najde dobrého, přičítat ne sobě, ale Bohu.
43 Naopak si být vědom, že zlé konáme sami
a musíme je připisovat sobě.
- 44 Obávat se soudného dne.
45 Děsit se pekla.
46 Veškerou duchovní touhu zaměřit na věčný život.
47 Denně mít před očima svou smrt.
48 V každém okamžiku střežit své skutky.
49 Být přesvědčen, že se na nás všude dívá Bůh.
50 Zlé myšlenky, které nám přijdou do srdce,
ihned roztrítit o Krista a vyjevit duchovnímu otci.
- 51 Chránit svá ústa před špatnou a zvrácenou řečí.
52 Nemít zálibu ve žvanění.
53 Nepronášet slova planá či rozpustilá.
54 Nemilovat častý a hlasitý smích.
- 55 Rád poslouchat svatá čtení.
56 Často se vrhat na zem k modlitbě.
57 Své minulé hříchy v slzách a s nářkem
denně vyznávat v modlitbě Bohu.
58 Propříště se z těch hříchů napravit.
- 59 Nepochadit žádostem těla.
60 Nenávidět vlastní vůli.
61 Ve všem poslouchat opatovy příkazy,
i kdyby on sám – nedej Bůh – jednal jinak,
a pamatovat na ono přikázání Páně:
*Dělejte všechno, co vám řeknou,
ale podle jejich skutků nejednejte.*
- 62 Netoužit, aby se o člověku říkalo, že je svatý,
dříve než svatý skutečně je –
ať je napřed svatý, aby se to pak říkalo větším právem.

63 Každý den skutky plnit Boží přikázání.
64 Milovat čistotu.
65 Nikoho nemít v nenávisti.
66 Nebýt nevraživý.
67 Nezávidět.
68 Nemilovat hašteřivost.
69 Vyhýbat se povýšenosti.

70 Dále prokazovat úctu starším.
71 Milovat mladší.
72 Z lásky ke Kristu se modlit za nepřátele.
73 Před západem slunce se usmířit s rozhněvaným.

74 A nikdy neztrácet naději na Boží milosrdenství.

75 Toto jsou tedy nástroje duchovního umění.
76 Budeme-li je nepřetržitě ve dne v noci používat
a prokážeme-li se jimi v den soudu,
odplatí nám Bůh mzdou,
kterou nám přislíbil:
77 *Co oko nevidělo a co ucho neslyšelo,
to všechno připravil Bůh těm, kdo ho milují.*

78 Dílnou, kde to všechno máme svědomitě konat,
jsou prostory kláštera a stálost v komunitě.

5 Poslušnost

1 První stupeň pokory je poslušnost bez váhání.
2 Vyznačují se jí ti, jimž není nic dražší než Kristus.
3 Pro svatou službu, k níž se zavázali svými sliby,
4 či ze strachu před peklem nebo pro slávu věčného života,
jakkmile představený něco rozkáže,
jako by příkaz vyšel od samého Boha,
ihned to bez váhání vykonají.
5 Pán o nich říká: *Poslouchá mě na jediné slovo.*
6 A těm, kdo učí, říká: *Kdo poslouchá vás, poslouchá mne.*
7 Takoví mniši tedy ihned opouštějí svůj osobní zájem
a zřikají se vlastní vůle,
8 ihned odkládají vše z rukou, zanechají nedokončené, co dělali,
a rychlým krokem poslušnosti následují skutkem hlas toho,
kdo dal rozkaz.
9 A v chvatu bázně Boží, jako by se zmíněný příkaz učitelův
i hotové žákovo dílo odehrály zároveň,
probíhá obojí co nejrychleji.

10 To láska je nutí jít k životu věčnému.
11 Proto vykračují na úzkou stezku, o níž Pán říká:
Úzká je cesta, která vede k životu.
12 Nežijí podle vlastního úsudku, neposlouchají své žádosti
a choutky, ale následují úsudek a rozkaz někoho jiného,
jsou v klášteře a touží mít nad sebou opata.
13 Bezpochyby tak plní výrok Páně:
*Přišel jsem, ne abych konal svou vůli,
ale vůli toho, který mě poslal.*

14 Tato poslušnost však bude Bohu milá a lidem příjemná
jen tehdy, když se rozkaz neplní ani zmateně, ani loudavě,
liknavě či s reptáním nebo s odmlouváním.
15 Vždyť poslušnost, která se prokazuje představeným,
se prokazuje Bohu.
On přece řekl: *Kdo poslouchá vás, poslouchá mne.*
16 Žáci mají poslušnost prokazovat ochotně,
protože *Bůh miluje radostného dárce.*
17 Jestliže totiž žák poslouchá nerad a reptá nejen ústy,
ale i v srdci,
18 tu i kdyby rozkaz splnil, nebude to už milé Bohu,
který viděl jeho reptající srdce,
19 a za takový čin už nedojde žádné odměny.
Naopak, neučiní-li zadost a nepolepší-li se,
bude za reptání potrestán.

6 Mlčenlivost

1 Jednejme podle toho, co praví prorok:
*Řekl jsem: Dám si pozor na své chování,
abych nezhřešil svým jazykem,
do svých úst jsem vložil uzdu,
zmlkl jsem a pokořil jsem se
a nemluvil jsem ani o dobrém.*
2 Prorok nám zde ukazuje,
že máme-li se pro lásku k mlčení občas zdržet i řečí dobrých,
tím spíše se máme zdržet slov zlých,
abychom nebyli trestáni za hřích.
3 Pro závažnost mlčenlivosti se proto má i dokonalým žákům
dávat dovolení k řeči jen zřídka,
i kdyby šlo o rozhovor užitečný, svatý a poučný.
4 Neboť je psáno: *Velké žvanění se neobejde bez hříchu.*
5 A jinde: *Jazyk má ve své moci smrt i život.*
6 Mluvit a poučovat totiž náleží učiteli,

mlčet a naslouchat přísluší žáku.

7 Kdykoliv se žádá něco od představeného,
ať se to děje se vší pokorou a s uctivou podřízeností.
8 Lehkomyslné žerty, prázdné řeči či rozpustilá slova
navždy a všude zapovídáme
a nedovolujeme, aby k nim žák otvíral ústa.

7 Pokora

1 Bratři, Písmo svaté k nám volá:
*Každý, kdo se povyšuje, bude ponížen,
a kdo se ponižuje, bude povýšen.*
2 Těmito slovy nám chce ukázat,
že jakékoliv sebevynášení je jen výrazem pýchy.
3 Pýše se vyhýbá, jak sám prohlašuje, i prorok:
*Hospodine, mé srdce se nevypíná,
nevyvyšují se mé oči,
neženu se za velkými věcmi,
pro mne nedostižnými.*
4 *Co však, jestliže jsem nesmýšlel pokorně
a vyvyšoval jsem se v duši?
Jako dítěti odstavenému od matky,
tak odplácíš mé duši.*
5 Chceme-li tedy, bratři, dosáhnout vrcholu pokory
a co nejrychleji dospět ke svému povýšení v nebi,
k němuž se stoupá pokorou v tomto životě,
6 musíme si k výstupu postavit ze svých skutků takový žebřík,
jaký se ve snu zjevil Jakobovi:
7 viděl, jak po tom žebříku sestupují a vystupují andělé.
Toto sestupování a vystupování
nepochybně neznamena nic jiného,
než že sebevynášením se sestupuje a pokorou vystupuje.
8 Ten postavený žebřík je náš pozemský život
a Pán jej vztyčuje až k nebi,
je-li naše srdce ponížené.
9 Jeho postranními tyčemi rozumíme své tělo a duši:
do nich nám Boží povolání
zapustilo jednotlivé příčky pokory a dokonalosti,
abychom mohli vystupovat.
10 První stupeň pokory tedy spočívá v tom,
že si mnich stále staví před oči Boží bázeň,

11 že si dá pozor, aby na Boha nikdy nezapomněl
a stále má na paměti Boží přikázání.
Ve svém srdci stále přemítá o tom,
že v pekle budou za hříchy hořet všichni,
kdo Bohem pohrdají,
a že pro ty, kdo se Boha bojí,
je připraven věčný život.

12 V každé chvíli se stráží hříchů
a špatností myšlenek, jazyka, rukou, nohou nebo svévole,
ale i žádostí těla.

13 Je si vědom, že Bůh se z nebe na člověka stále dívá,
božský zrak na každém místě vidí jeho skutky
a andělé je stále Bohu oznamují.

14 Říká nám to i prorok,
když ukazuje, jak je Bůh stále přítomen našim myšlenkám:
Bože, který zkoumáš srdce i ledví.

15 A také: *Hospodin zná myšlenky lidí.*

16 A také říká: *Poznáváš mé myšlenky již z dálky*
17 *a: smýšlení člověka je ti zjevné.*

18 Aby svědomitý bratr zůstával bdělý
před špatnými myšlenkami,
ať si v srdci stále říká:
*Tehdy budu před ním bez úhony,
uchovám-li se bez viny.*

19 Vlastní vůli nám Písmo zakazuje konat, když říká:
Drž na uzdě své choutky.

20 Podobně prosíme Boha v modlitbě Páně,
aby se v nás naplnila Jeho vůle.

21 Právem se tedy učíme vlastní vůli nepovolovat,
protože jen tak se vyhneme tomu, o čem Písmo říká:
*Lidem se zdá, že jejich cesty vedou rovně,
ale nakonec vyústí ve smrt.*

22 Rovněž se obáváme toho, co je psáno o nedbalých:
Jsou ve svých rozkoších zkažení a zvrácení.

23 A stejně musíme být přesvědčeni,
že Bůh je přítomen i našim tělesným žádostem.
Vždyť prorok říká Pánu:
Ty víš o každé mé touze.

24 Chraňme se tedy zlé žádostivosti,
protože na prahu rozkoše stojí smrt.

25

Proto Písmo napomíná:
Nedej se strhnout svými touhami.

26

Jestliže Hospodinovy oči pozorují zlé i dobré

27

*a jestliže Hospodin shlíží z nebe na lidské syny,
aby viděl, zda je kdo rozumný a vyhledává Boha,*

28

a je-li od andělů, které nám přidělil,

ve dne v noci zpravován

o našich skutcích i chování,

29

mějme se, bratři, vždy na pozoru,

aby Bůh, jak říká prorok v žalmu, neshledal,

že jsme pobloudili ke zlému a zkazili se.

30

A když nás v tomto čase šetří, protože je laskavý a čeká,

že se obrátíme k lepšímu,

kéž nám jednou neřekne:

Takto jsi jednal, a já jsem mlčel.

31

Druhý stupeň pokory spočívá v tom,

že mnich nemiluje svou vlastní vůli

a nelibuje si v uspokojování svých vlastních žádostí,

32

ale skutky následuje hlas Páně:

Přišel jsem, ne abych konal svou vůli,

ale vůli toho, který mě poslal.

33

Také je psáno:

Zvůle vede k trestu, ale nutnost poslouchat získává korunu.

34

Třetí stupeň pokory spočívá v tom,

že se mnich z lásky k Bohu ve vší poslušnosti podřídí představenému

a napodobí tak Pána, o němž apoštol říká:

Byl poslušný až k smrti.

35

Čtvrtý stupeň pokory spočívá v tom,

že je mnich poslušný i v těžkých a protivných věcech,

ba tiše obejme svědomím trpělivost

i v jakémkoliv nezaslouženém bezpráví.

36

Všechno snáší, aniž ochabne nebo uteče, podle slov Písma:

Kdo vytrvá až do konce, bude spasen.

37

A také: Ať se vzmuží tvé srdce, doufej v Hospodina!

38

Na důkaz toho

že věřící má pro Boha snášet všechno, i protivenství,

říká Písmo ústy trpících:

Stále jsme pro tebe vydáváni na smrt,

jsme pokládáni za ovce určené na porážku.

39 Jisti si Boží odměnou však trpící radostně dodávají:
Ale v tom ve všem vítězíme skrze toho, který si nás zamiloval.

40 Na jiném místě Písmo také říká:
Zkoušel jsi nás, Bože, tříbil jsi nás ohněm, jako se tříbí stříbro.
Zavedl jsi nás do léčky, těžké břímě jsi vložil na naše bedra.

41 A aby se ukázalo, že musíme být pod představenými,
pokračuje Písmo:
Postavils lidi nad naše hlavy.

42 Ale bratři i v protivenství a bezpráví trpělivě plní příkaz Páně,
a když je někdo udeří do tváře, nastaví mu i druhou,
bere-li jim někdo šaty, nechají mu i plášť,
přinuceni doprovázet jednu míli, jdou dvě,

43 a s apoštolem Pavlem snášejí falešné bratry
a dobrořečí těm, kdo jim zlořečí.

44 Pátý stupeň pokory spočívá v tom,
že mnich netají před svým opatem žádné zlé myšlenky,
které se mu objevují v srdci,
ani co vskrytu vykonal špatného,
ale pokorně se mu z toho vyzná.

45 Vybízí nás k tomu Písmo:
Hospodinu svěř svůj osud, v Něho důvěřuj.

46 A také říká:
Vyznávejte se Hospodinu, neboť je dobrý,
neboť jeho milosrdenství je věčné.

47 A rovněž prorok:
Vyznal jsem se ti ze svého hříchu,
svou nepravost jsem nezatajil.

48 *Řekl jsem: Vyznávám se Hospodinu, ze své nepravosti.*
A tys mi odpustil bezbožnost mého srdce.

49 Šestý stupeň pokory spočívá v tom,
že se mnich spokojuje se vším nízkým a podřadným,
pro vše, co se mu ukládá,
se považuje za nehodného

50 a s prorokem si říká
Byl jsem nerozumný a nechápal jsem,
byl jsem před Tebou podobný němé tváři,
chci však být stále u tebe.

51 Sedmý stupeň pokory spočívá v tom,
že se mnich nejen ústy prohlašuje
za posledního a nejubožejšího ze všech,

ale je o tom přesvědčen i v hloubi svého srdce.

52 Pokořuje se a s prorokem říká:

*Já však jsem červ a ne člověk,
na pohanu lidem, a na potupu chátře.*

53 *Byl jsem povýšen, ale pak ponížen a zahanben.*

54 *A také: Dobře mi, že jsem byl pokořen,
abych se naučil Tvým předpisům.*

55 Osmý stupeň pokory spočívá v tom,
že mnich nedělá nic jiného,
než k čemu ho pobízí společná Řehole kláštera
a příklady Otců.

56 Devátý stupeň pokory spočívá v tom,
že mnich brání svému jazyku v řečnění, zachovává mlčenlivost
a nemluví, pokud není tázán,
57 jak ukazuje Písmo: *Velké žvanění se neobejde bez hříchu*
58 *a: mluvka neobstojí na zemi.*

59 Desátý stupeň pokory spočívá v tom,
že mnich není náchylný a připravený k smíchu, neboť je psáno:
Blázen se při smíchu hlasitě chechtá.

60 Jedenáctý stupeň pokory spočívá v tom,
že když mnich mluví,
dělá to klidně, beze smíchu a s pokornou vážností,
nemluví mnoho, ale rozumně,
a nezvedá při tom hlas,
61 jak je psáno: Moudrý se pozná podle mála slov.

62 Dvanáctý stupeň pokory spočívá v tom,
že mnich ukazuje svou pokoru těm, kdo ho vidí,
nejen srdcem, ale i držením těla.
63 Při bohoslužbách, v oratoři, v klášteře,
na zahradě, na cestě, na poli
a všude jinde, kde sedí, kudy chodí nebo kde stojí,
má totiž vždycky hlavu skloněnou a oči sklopené:
64 je si v každém okamžiku vědom svých hříchů
a představuje si, že už stojí na hrozném soudu.

65 V duchu si stále opakuje,
co řekl se zrakem sklopeným k zemi celník v evangeliu:
Pane, já hříšník nejsem hoden
pozdvihnout své oči k nebi.

66 A také s prorokem:
Jsem úplně shrbený a zkrušený.

67 Když tedy mnich vystoupí po všech těchto stupních pokory,
záhy dospěje k té lásce k Bohu,
která svou dokonalostí vyhání strach.

68 Všechno, co dřív dodržoval ne beze strachu,
začne proto plnit bez jakékoliv námahy,
takřka přirozeně, z návyku,

69 ne už z hrůzy před peklem, ale z lásky ke Kristu,
z dobrého návyku a ze záliby ve cnostech.

70 Tak se na svém služebníku,
který je už čistý od svých špatností a hříchů,
projeví milostivě Duchem svatým Pán.

8 Bohoslužby v noci

1 V zimním období, od začátku listopadu do Velikonoc,
se podle rozumného uvážení
vstává o osmé hodině noční.

2 Bratři tedy odpočívají o něco déle než polovina noci
a vstávají už odpočati.

3 Času, který zbývá po vigiliích,
využijí – potřebují-li to – k procvičování žalmů a čtení.

4 Od Velikonoc až do uvedeného začátku listopadu
se hodina určí tak, aby po skončení vigilií
a krátké přestávce, kdy bratři mohou odejít za přirozenou potřebou,
ihned začaly ranní chvály, které se mají konat za svítání.

9 Počet žalmů v nočních hodinkách

1 V uvedeném zimním období
ať se nejdříve třikrát říká verš:

*Pane, otevři mé rty
a budu Tě chválit.*

2 Na něj naváže žalm 3 a Sláva Otcí.

3 Po něm žalm 94
s antifonou nebo aspoň zpívaný.

4 Následuje hymnus
a pak šest žalmů s antifonami.

5 Když se dozpívají a řekne se verš, dá opat požehnání

a všichni usednou do lavic.

Z knihy položené na čtecím pultu
bratři přednesou střídavě tři čtení
a mezi čteními se zpívají tři responsoria.

6 Dvě z těchto responsorií se říkají bez Sláva Otcí,
po třetím čtení však ten, kdo předzpěvuje, přidá Sláva Otcí.

7 Jakmile je kantor začne říkat,
ihned všichni z úcty k Nejsvětější Trojici a k její oslavě
povstanou ze sedadel.

8 Při těchto vigiliích
se čtou Bohem inspirované knihy Starého i Nového zákona,
ale i jejich výklady
sepsané významnými a pravověrnými katolickými Otcí.

9 Po třech čteních a jejich responsoriích
následuje ostatních šest žalmů zpívaných s *Aleluja*

10 a po nich čtení z apoštola přednesené z paměti,
verš a litanijní prosba Kyrie eleison.

11 A tím se noční vigilie končí.

10 Noční bohoslužba v letním období

1 Od Velikonoc do začátku listopadu
se zachovává výše uvedené množství žalmů.

2 Jen se nečtou čtení z knihy, protože noci jsou krátké.

Místo těch tří čtení
se z paměti říká pouze jedno ze Starého zákona.
Po něm následuje krátké responsorium.

3 Všechno ostatní se koná tak, jak jsme už uvedli:
tedy v nočních vigiliích
se nikdy neříká méně žalmů než dvanáct,
nepočítaje v to žalm 3 a 94.

11 Vigilie o nedělích

1 V den Páně se k vigiliím vstává o něco dříve.

2 Ať se při nich zachovává tento pořádek:
Když se dozpívá šest žalmů a verš, jak jsme již ustanovili,
a všichni se podle pořadí usadí v lavicích,
čtou se z knihy čtyři čtení a jejich responsoria,
jak už bylo řečeno.

3 Sláva Otcí však kantor říká až po čtvrtém z nich.
Jakmile je začne, všichni ihned uctivě povstanou.

4 Po těchto čteních následuje po pořadě dalších šest žalmů
s antifonami jako předtím
a verš.

5 Potom se čtou další čtyři čtení
a jejich responsoria podle stejného pořádku.

6 Po nich se říkají tři kantika z proroků,
která vybere opat.
Tato kantika se zpívají s *Aleluja*.

7 Po verši a opatově požehnání
se obvyklým způsobem čtou další čtyři čtení
z Nového zákona.

8 Po čtvrtém responsoriu začne opat
hymnus *Bože, chválíme Tebe*.

9 Po jeho skončení čte opat úryvek z evangelia.
Všichni v úctě a bázni stojí

10 a na závěr odpovědí: "Amen".
Opat pak ihned začne hymnus *Tobě přísluší chvála*
a po požehnání následují ranní chvály.

11 Toto schéma vigilií se dodržuje o nedělích v každou roční dobu,
v létě i v zimě,

12 ledaže by snad – nedej Bůh – mniši vstali později
a čtení a responsoria se musela trochu zkrátit.

13 Má však dbát, aby k tomu nikdy nedošlo.
Kdyby se to přece jen přihodilo,
pak ten, jehož nesvědomitost to zavinila,
složí Bohu v oratoři řádné zadostiučinění.

12 Ranní chvály o nedělích a svátcích

1 V nedělních ranních chválách
se nejprve říká přímo bez antifony žalm 66.

2 Potom se říká žalm 50 s *Aleluja*.

3 Potom se říkají žalmy 117 a 62,

4 pak chvalozpěv a žalmy chval,
z paměti čtení z Apokalypsy s responsoriem,
hymnus, verš, kantikum z evangelia,
litanijní prosba a zakončení.

13 Ranní chvály ve všední dny

1 Ve všední dny se ranní chvály konají takto:

2 Říká se žalm 66 bez antifony,
poněkud volněji stejně jako v neděli,
aby se všichni mohli sejít k žalmu 50 –
ten se říká s antifonou.

3 Po něm se říkají, jak je zvykem, dva žalmy,
4 a to v pondělí žalm 5 a 35,
5 v úterý 42 a 56,
6 ve středu 63 a 64,
7 ve čtvrtek 87 a 89,
8 v pátek 75 a 91,
9 v sobotu žalm 142
a kantikum z Deuteronomia, jež se dělí na dvě Sláva Otci.

10 V ostatní dny se říká vždy jedno kantikum z Proroků,
jak je zpívá římská církev.

11 Potom následují žalmy chval,
jedno čtení z apoštola přednesené z paměti,
responsorium, hymnus, verš, kantikum z evangelia,
litanijní prosba a zakončení.

12 Ranní ani večerní chvály se však nikdy nesmějí uzavřít,
když představený na konci neřekne celou modlitbu Páně
tak, aby ji všichni slyšeli.
Snadno totiž vyvstávají trny pohoršlivých sporů.

13 Když bratři společně říkají prosbu
Odpusť nám, jako i my odpouštíme,
mohou se od těch zlých sporů očistit.

14 Při ostatních hodinkách se však říká jen závěr této modlitby
a všichni odpovídají: *Ale zbav nás ode zlého.*

14 Vigilie o svátcích svatých

1 O svátcích svatých a všech slavnostech se postupuje tak,
jak jsme stanovili pro neděli,
2 kromě toho, že se říkají žalmy, antifony
a čtení pro ten den.
Postup však zůstává stejný.

15 Období, kdy se říká Aleluja

1 Od Velikonoc do Letnic
se Aleluja říká
jak při žalmech, tak v responsoriích vždycky.

2 Od Letnic do začátku doby postní
se říká každou noc
jen při posledních šesti žalmech vigilií.
3 Každou neděli mimo postní dobu
se říkají s Aleluja
kantika, ranní chvály, prima, tercie, sexta a nona,
zatímco nešpory už mají vlastní antifonu.
4 Responsoría se však s *Aleluja* říkají
jen od Velikonoc do Letnic.

16 Bohoslužby během dne

1 Prorok říká: *Sedmkrát za den Tě chválím.*
2 Posvátný počet sedmi chval naplníme tak,
že vykonáme svou povinnou službu v době
ranních chval, primy, tercie, sexty, nony, nešpor a kompletáře,
3 neboť právě o těchto denních hodinkách řekl prorok:
Sedmkrát za den Tě chválím.
4 A o nočních vigiliích tentýž prorok praví:
Uprostřed noci vstávám, abych Tě chválil.
5 V tyto doby tedy vzdávejme svému Stvořiteli i my chválu
pro Jeho *spravedlivá rozhodnutí*
ranními chválami, primou, tercií, sextou, nonou,
nešporami a kompletářem
a k chválám vstávejme i v noci.

17 Počet žalmů v těchto hodinkách

1 Pro vigilie a ranní chvály jsme už pořadí v psalmodii stanovili.
Nyní si všimněme dalších hodin.
2 V primě se říkají tři žalmy samostatně,
nikoliv se společným Sláva Otci.
3 Po verši *Bože, pospěš mi na pomoc*
se říká hymnus této hodinky, ještě než začínají žalmy.
4 Po skončení tří žalmů
se přednese jedno čtení, verš, Kyrie eleison a zakončení.
5 Tercie, sexta a nona se slaví stejným způsobem:
po verši příslušný hymnus, tři žalmy,
čtení, verš, Kyrie eleison a zakončení.
6 Je-li komunita početnější, zpívají se žalmy s antifonami,

je-li menší, bez nich.

7

Večerní bohoslužba
se skládá ze čtyř žalmů s antifonami.

8

Po těchto žalmech se přednese čtení,
potom responsorium, hymnus, verš, kantikum z evangelia,
litanijní prosba a končí se modlitbou Páně.

9

Kompletář se pak skládá ze tří žalmů,
které se říkají přímo, bez antifon.

10

Po nich příslušný hymnus, jedno čtení, verš a Kyrie eleison.
Končí se požehnáním.

18 Pořadí těchto žalmů

1

Nejdříve se říká verš:
Bože, shlédni a pomoz, –
Pane, pospěš mi pomáhat – Sláva Otci.
Následuje příslušný hymnus.

2

V nedělní primě se pak říkají čtyři strofy žalmu 118.

3

V ostatních hodinkách – v tercii, sextě a noně –
se říkají další tři strofy tohoto žalmu 118.

4

V pondělí se v primě říkají jen tři žalmy,
a to žalm 1,2 a 6.

5

Každý den až do neděle se v primě říkají vždy další tři žalmy
až po žalm 19.

Žalmy 9 a 17 se dělí na dvě části.

6

Nedělní vigilie se tak vždycky může začít žalmem 20.

7

V pondělní tercii, sextě a noně se říká zbývajících devět strof
žalmu 118,

po třech strofách v každé hodině.

8

Žalm 118 se tedy dělí na dvě části,
nedělní a pondělní.

9

Od úterka se v tercii, sextě a noně zpívá po třech žalmech
od žalmu 119 po žalm 127, celkem 9 žalmů.

10

Stejně žalmy se v těchto hodinkách opakují vždy až do neděle
a po všechny dny se zachovává i stejný pořádek hymnů, čtení
a veršů.

11

V neděli se tak vždycky začne žalmem 118.

12 V nešporách se každý den zpívají čtyři žalmy,
13 od žalmu 109 až po žalm 147
14 kromě těch, které jsou určeny pro jiné hodinky,
totiž žalmy 117 až 127
a žalmy 133 a 142.
15 Všechny ostatní se říkají v nešporách.
16 Protože však tři žalmy chybějí,
ty, které jsou mezi uvedenými delší,
totiž žalmy 138, 143 a 144,
se rozdělí.
17 Žalm 116, protože je krátký,
se připojí k žalmu 115.
18 Tím je pořadí žalmů v nešporách vymezeno.
Všechno ostatní,
čtení, responsorium, hymnus, verš a kantikum,
se splní tak, jak jsme uvedli výše.
19 V kompletáři se pak každý den opakují stejné žalmy,
totiž žalmy 4, 9 a 133.
20 Žalmy, které po uspořádání denních bohoslužeb zbudou,
se rovnoměrně rozdělí do sedmi nočních vigilií.
21 Delší z nich se dělí, aby jich na každou noc vyšlo dvanáct.
22 Chceme však výslovně připomenout,
že kdyby se toto schéma někomu nelíbilo,
může si je uspořádat, jak soudí, že je to lepší.
23 V každém případě musí dbát na to,
aby se každý týden přezpívalo všech 150 žalmů Žaltáře
a aby se o nedělních vigiliích vždycky začínalo od začátku.
24 Vždyť když mniši během týdne
prezpívají méně než Žaltář s obvyklými kantiky,
ukazují, že ve službě, které se zasvětili, jsou příliš liknaví.
25 Kéž bychom tak my, vlažní, za celý týden vykonali to,
co naši svatí Otcové, jak čteme, statečně splnili za jediný den!

19 Chování při zpěvu žalmů

1 Věříme, že Bůh je všudypřítomný
a že *Hospodinovy oči jsou všude a pozorují dobré i zlé.*
2 Bez jakýchkoliv pochyb věrme, že je to pravda zejména tehdy,
když se účastníme služeb Božích.

3 Vždycky si proto pamatujme, co praví prorok:
Služte Hospodinu v bázni.
4 A dále: *Zpívejte mu moudře*
5 *a: budu Ti zpívat před anděly.*
6 Uvědomme si,
7 jak se máme chovat před Bohem a jeho anděly,
a stůjme při zpěvu žalmů tak,
aby naše mysl byla ve shodě s naším hlasem.

20 Uctivost při modlitbě

1 Chceme-li něco přinést lidem mocným,
neodvažujeme se udělat to jinak než pokorně a uctivě.
2 Oč více máme se vši pokorou a čistou oddaností prosit Boha,
Pána všehomíra.
3 A buďme si proto vědomi,
že nás nevyslyší pro množství našich slov,
nýbrž pro čistotu srdce a kající slzy.
4 Modlitba má být proto krátká a čistá,
ledaže by se snad prodloužila inspirací božské milosti.
5 Ve shromáždění má však být modlitba krátká v každém případě
a na znamení představeného od ní všichni zároveň povstanou.

21 Děkani kláštera

1 Je-li komunita větší, vyberou se z ní
bratři dobré pověsti a svatého života
a ustanoví se děkany.
2 Ve svých dekaniích se starají o vše podle Božích přikázání
a nařízení svého opata.
3 Za děkany se mají vybrat takoví,
s nimiž se opat může s jistotou podělit o své břímě.
4 Nemají se proto vybírat podle pořadí,
nýbrž podle životních zásluh a moudrosti v nauce.
5 Kdyby snad byl někdo z nich na své postavení pyšný,
zasluhoval si pokárání,
byl jednou, dvakrát a potřetí napomenut,
ale nechtěl se polepšit,
ať je sesazen
6 a jeho místo převezme jiný, který je toho hoden.

7 Totéž jsme ustanovili pro převora.

22 Noční odpočinek mnichů

1 Každý ať spí na svém vlastním lůžku.

2 Lůžkoviny ať obdrží podle toho, jak to podle opatova uvážení
odpovídá jeho mnišskému životu.

3 Je-li to možné, všichni spí na jednom místě.
Jestliže to počet mnichů nedovolí,
spí po deseti nebo po dvaceti se staršími,
kteří nad nimi mají dozor.

4 V cele ať po celou dobu až do rána hoří svítilna.

5 Ať spí oblečení a přepásání pásem nebo provazem,
ale nemají při spaní u pasu nože,
aby se ve spánku náhodou neporanili.

6 Tak jsou také stále připraveni,
aby se na dané znamení bez váhání zvedli
a předbíhali se na služby Boží,
avšak ve vší vážnosti a skromnosti.

7 Mladší bratři ať nemají lůžka vedle sebe, nýbrž mezi staršími.

8 Při vstávání na bohoslužby se navzájem s mírou pobízejí,
aby se ospalci neměli nač vymlouvat.

23 Vyloučení pro přestupky

1 Shledá-li se,
že je některý bratr vzpurný, neposlušný, pyšný nebo reptavý,
či se v něčem vzpouzí svaté Řeholi
nebo pohrdá příkazy svých představených,

2 ať je podle příkazu našeho Pána
jednou nebo dvakrát od svých představených napomenut.

3 Nepolepší-li se,
bude pokárán veřejně přede všemi.

4 Když se ani tak nepolepší,
a chápe-li, jak vážný je to trest,
ať je vyloučen z komunity.

5 Jestliže tomu však nerozumí,
ať je potrestán tělesně.

24 Stupeň vyloučení

1 Podle závažnosti provinění

se stanoví i míra vyloučení nebo trestu.

Jaký je stupeň viny,
to závisí na opatově úsudku.

Je-li některý bratr přistižen při lehčím přestupku,
ať je zbaven společenství u stolu.

Pro vyloučeného od společného stolu platí,
že v oratoři nezačíná žalm ani antifonu,
ani nečte čtení,
dokud neučiní zadost.

Pokrm pak požívá sám po jídle bratří:

jedí-li bratři například o šesté hodině, ten bratr až o deváté,
a když jedí bratři o deváté, on večer,
dokud po náležitém zadostiučinění nedosáhne odpuštění.

25 Těžší provinění

Bratr, který se dopustil těžšího provinění,
ať je vyloučen od stolu a zároveň z oratoře.

Nikdo z bratří ať se s ním nestýká ani s ním nemluví.

Uloženou práci má vykonávat sám,
setrvává v kajícím smutku
a pamatuje na onen strašný apoštolův výrok:

*Ten člověk ať je vydán k důkladnému ztrestání,
aby byl duch zachráněn v den Páně.*

Jídlo ať dostává o samotě,
v množství a v době, jak pro něho opat uzná za vhodné.

Nikdo kolemjdoucí vyloučenému nežehná
a ani pokrm, který dostává, se mu nežehná.

26 Nedovolená setkání s vyloučenými

Kdyby se některý bratr opovážil
setkávat se jakýmkoliv způsobem s vyloučeným bratrem
bez opatova příkazu,
mluvil s ním nebo mu posílal vzkaz,
bude také on potrestán vyloučením.

27 Opatova péče o vyloučené

O vyloučené bratry musí opat projevovat veškerou péči,

protože *lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní.*

2 A proto má jako ten moudrý lékař užít všech prostředků:
posílá senpekty, to znamená starší moudré bratry,
3 a ti pobouřeného bratra takřka nepozorovaně uklidní,
dovedou ho k pokornému pokání
a těší ho, *aby ho přílišný zármutek nestrávil.*

4 Jak také praví apoštol:

At' se mu projevuje větší láska.

A všichni at' se za něho modlí.

5 Opat se tedy musí velmi snažit
a se vší prozíravostí a s úsilím musí spěchat,
aby některou z ovcí, jež mu byly svěřeny, neztratil.

6 At' si je vědom,
že na sebe vzal péči o duše nemocné,
a ne krutovládu nad zdravými.

7 At' se bojí prorokovy pohružky, kterou Bůh říká:
*Co se vám zdálo vykrmené, to jste si brali,
a co bylo slabé, to jste odhodili.*

8 At' napodobuje příklad lásky dobrého pastýře,
který nechal devětadevadesát ovcí na horách
a šel hledat jednu zatoulanou.

9 A jal ho takový soucit s její slabostí,
že si ji vložil na svá svatá ramena
a tak ji donesl zpátky ke stádu.

28 Nepolepšitelní

1 Kdyby byl některý bratr pro jakékoliv provinění trestán často,
ba dokonce byl vyloučen,
a přece se nepolepšil,
stihne ho přísnější trest:
přistoupí se k trestu mrskání.

2 Kdyby se nepolepšil ani tím
nebo snad chtěl – nedej Bůh –
v naduté pýše své jednání obhajovat,
pak at' opat jedná jako moudrý lékař:

3 jestliže použil teplých obkladů a mastí domlouvání,
léků svatých Písem
a nakonec i vypalování vyloučením
a ran prutu,

4 ale vidí, že veškerá jeho snaha byla marná,
at' použije prostředek ještě účinnější –

5 modlitbu svou a svých spolubratří,
aby Bůh, který může všechno,
nemocného bratra uzdravil.
6 Kdyby se však ani takto neuzdravil,
pak už opat musí použít nůž k odříznutí,
7 jak praví apoštol: *Odstraňte špatného ze svého středu,*
a také: *Chce-li nevěrný odejít, ať jde,*
8 aby jedna nemocná ovce nenakazila celé stádo.

29 Opětné přijetí bratří

1 Kdyby se bratr, který vlastní vinou odešel z kláštera,
chtěl vrátit,
musí nejprve slíbit,
že se úplně polepší v tom,
co bylo důvodem jeho odchodu.
2 Potom je přijat a postaven na poslední místo,
aby se tím vyzkoušela jeho pokora.
3 Kdyby odešel znovu, ať je takto přijat nejvýš třikrát.
Ať si je vědom,
že další možnost návratu mu pak bude odepřena.

30 Trestání chlapců

1 S každým je třeba jednat tak,
jak si to žádá jeho věk a chápavost.
2 Proto také proviní-li se nějak chlapci, dospívající
nebo ti, kdo plně nechápou,
jak závažný trest je vyloučení,
3 když se tedy proviní,
uzdraví se tak,
že budou potrestáni přísnými pústy
nebo rázným mrskáním.

31 Celerář kláštera

1 Za celeráře ať se z komunity vybere
mnich moudrý, zralých mravů, střízlivý,
střídmý, ne povýšený, ne vznětlivý,
ne urážlivý, ne liknavý, ne marnotratný,
2 nýbrž bohabojný,

který by byl pro celou komunitu jako otec.

Má mít na starosti všechno:

nic ať nepodniká bez opatova příkazu,

ale stará se o to, co se mu nařídí.

Bratry ať nezarmucuje.

Žádá-li po něm některý bratr snad něco nerozumného,

ať ho nezarmoutí pohrdáním,

nýbrž rozumně a skromně nevhodnou žádost odmítne.

Dbá na svou vlastní duši

a vždycky pamatuje na apoštolova slova,

že ten, kdo se ve službě osvědčí, získá si vážné postavení.

Co nejsvědomitěji se stará o nemocné, chlapce, hosty a chudé
v pevném přesvědčení,

že za ně za všechny bude v den soudu skládat účty.

Na všechny předměty kláštera a na celý jeho majetek
pohlíží jako na posvátné oltářní nádoby.

Nic nepovažuje za zanedbatelné.

Nesmí mít sklon k lakotě

ani k marnotratnosti a rozhazování majetku kláštera.

Vše ať koná s mírou a podle opatova příkazu.

Především musí být pokorný,

Nemá-li co dát, tu ať alespoň odpoví vlídným slovem,

jak je psáno: *Dobré slovo je lepší než nejlepší dar.*

Ať se stará o vše, co mu opat uloží

a neopovází se dělat, co mu opat zakáže.

Bratřím dává určený příděl potravy bez povýšenosti a zdráhání,
aby se nepohoršili.

Pamatuje tak na to,

co podle božského výroku zasluhuje člověk,

který by pohoršil jednoho z nepatrných.

Je-li komunita větší, dostane pomocníky, aby s jejich přispěním
konal svěřený úkol v klidu.

Ve stanovené hodiny ať se vydává, co se vydávat má,

a žádá, oč se žádat má,

aby se v Božím domě nikdo nezneklidňoval a nermoutil.

32 Nářadí a ostatní věci kláštera

1 Nad majetkem kláštera –
nářadím, šatstvem a vším ostatním –
ustanoví opat bratry,
na jejichž život a mravy se opat může spolehnout.
2 Z těch věcí jim podle svého uvážení každému předá část,
aby ji měl ve své správě a vracel zpátky.
3 Opat ať si o věcech vede záznamy,
aby věděl, co dává a co zase přijímá,
když se bratři, jimž věci přiděluje, střídají.
4 Kdyby někdo neuchovával klášterní majetek v čistotě
a zacházel s ním nedbale,
bude pokárán.
5 A kdyby se nepolepšil,
bude potrestán podle Řehole.

33 Soukromý majetek mnichů

1 Především musíme z kláštera vykořenit jednu špatnost:
2 nikdo se nesmí opovážit něco dávat nebo přijímat
bez opatova dovolení
3 a nemá mít žádný soukromý majetek, vůbec nic,
ani knihy, ani tabulky a ani pisadlo,
prostě vůbec nic.
4 Vždyť mnichům není dovoleno mít ve vlastní moci
ani své tělo a svou vůli.
5 Vše potřebné však mají očekávat od otce kláštera
a nesmějí mít nic,
co by jim opat nedal nebo nedovolil.
6 *Všichni mají všechno společné, jak je psáno,
aby nikdo o ničem neříkal, že je to jeho vlastní,
a ani si to nemyslel.*
7 Kdyby byl někdo přistižen,
že má v této nejničernější špatnosti zalíbení,
bude napomenut jednou a pak podruhé,
8 a jestliže se nepolepší,
bude potrestán.

34 Rozdělování podle potřeb

1 Je psáno: *Rozdělovalo se každému, jak kdo potřeboval.*

2 Tím neříkáme,
aby se – nedej Bůh – dělaly mezi jednotlivci rozdíly,
ale aby se bral ohled na jejich slabosti.

3 Kdo potřebuje méně,
ať děkuje Bohu a není zarmoucený.

4 Kdo však potřebuje více,
ať se pro svou slabost pokoří
a nevynáší se tím,
že mu bylo prokázáno milosrdenství.

5 Tak budou všechny údy v pokoji.

6 Hlavně ať se v žádném případě neobjevuje neřest reptání –
ani slovem nebo posunkem.

7 Kdo při tom bude přistižen,
bude přísně potrestán.

35 Týdenní služba v kuchyni

1 Bratři si mají navzájem sloužit
a služby v kuchyni není zproštěn nikdo,
leda pro nemoc nebo nějaké důležitější zaměstnání.

2 Tak se totiž dosahuje větší odměny a roste láska.

3 Slabým ať se však přidělí pomoc,
aby je ta služba nezarmoutila.

4 Žádá-li to velikost komunity nebo místní poměry,
mají mít pomocníky všichni.

5 Je-li komunita větší,
zprostí se služby v kuchyni celerář,
a jak jsme řekli, i ti,
kteří mají na starosti něco důležitějšího.

6 Ostatní ať si navzájem v lásce slouží.

7 Kdo týdenní službu končí,
všecko v sobotu vyčistí.

8 Vypere ručníky, jimiž si bratři utírají ruce a nohy.

9 Ten, kdo službu končí, a ten, kdo ji začíná,
umývají všem nohy.

10 Potřebné nádobí vrátí čisté a nepoškozené celeráři.

11 Celerář je pak také přidělí začínajícímu,
aby věděl, co dává a co zase přijímá.

12 Bratři určení k týdenní službě

dostanou hodinu před jídlem nad stanovený přiděl
něco k pití a chleba,

13 aby mohli během jídla sloužit bratřím
bez reptání a těžké námahy.

14 Ve sváteční dny však počkají do konce.

15 Na začátku a na konci týdenní služby,
hned po ranních chválách v neděli,
padnou bratři v oratoři všem k nohám
s prosbou, aby se za ně modlili.

16 Kdo týdenní službu končí, říká tento verš:

*Požehnaný jsi, Pane Bože,
tys mi pomohl a potěšil mě.*

17 Řekne to třikrát a přijme požehnání.

Pokračuje ten, který začíná, a říká:

*Bože, shlédni a pomoz,
Pane, prospěš mi pomáhat.*

18 I toto všichni třikrát opakují –
on přijme požehnání a začíná službu.

36 Nemocní bratři

1 Především a zvláště se musí věnovat péče nemocným.

Slouží se jim tak, jako by se skutečně sloužilo Kristu,

2 který řekl: *Byl jsem nemocen, a navštívili jste mě.*

3 *A: cokoliv jste udělali pro jednoho
z těchto mých nejposlednějších bratří,
pro mě jste udělali.*

4 Ale i sami nemocní ať si uvědomí,
že se jim slouží ke cti Boží,
a svými přílišnými nároky ať bratry,
kteří jim slouží,
nezarmucují.

5 I takové nemocné je však třeba trpělivě snášet,
protože právě za takové dojde člověk větší odměny.

6 Proto musí být hlavní opatovou starostí,
aby netrpěli nějakou nedbalostí.

7 Nemocným bratřím se přidělí zvláštní cela
a bohabojný, starostlivý a pečlivý infirmář.

8 Kdykoliv je to třeba, mohou použít lázeň.

Ta se zdravým a hlavně mladým povoluje jen velmi zřídka.

9
Aby velmi zesláblí nemocní nabrali sil,
je jim dovoleno požívat i maso.
Jakmile je jim lépe,
zdržují se od masa jako obvykle všichni.

10
Aby však celeráři a infirmáři nemocné nezanedbávali,
o to se má nejvíce starat opat,
neboť jemu se připíše,
čehokoliv se žáci dopustí.

37 Starci a chlapci

1
Třebaže se lidská povaha sama kloní k milosrdenství
s věkem starců a snůlků,
2
má se jich zastat i autorita Řehole.
3
Ať se s jejich slabostí vždycky počítá
a neváže je přísnost Řehole v pokrmech,
ale bere se na ně laskavý ohled,
aby mohli jíst už před stanovenou hodinou.

38 Týdenní služba lektora

1
U stolu bratří nesmí chybět čtení.
Neměl by tam číst náhodně
ten, kdo se zrovna chopí knihy,
nýbrž ten, kdo nastoupí v neděli a čte celý týden.

2
Kdo tuto službu začíná,
poprosí po mši a přijímání všechny o modlitbu,
aby od něho Bůh odvrátil ducha povýšenosti.

3
Všichni v oratoři třikrát opakují verš,
který začal lektor:
*Pane, otevři mé rty
a budu Tě chválit.*

4
Pak přijme lektor požehnání a začíná službu.

5
Při četbě ať je naprosté ticho,
aby nebylo slyšet žádný šepot
ani jiný hlas než lektorův.

6
Potřebné pokrmy a nápoje si bratři podávají navzájem
tak, aby nebylo třeba o nic žádat.

7
Jestliže někdo něco potřebuje,
dá to najevo spíše nějakým slyšitelným znamením

než slovy.

8 Nikdo se také nesmí opovážit tázat na něco z četby
či se ptát na cokoliv jiného,
9 aby nevznikla příležitost k mluvení,
ledaže by představený chtěl krátce pronést něco poučného.

10 Bratr, který je týdenním lektorem,
dostane před četbou trochu vína s vodou,
kvůli svatému přijímání,
a aby mu nebylo zatěžko zůstat lačný.

11 Potom bude jíst s bratry,
kteří mají ten týden službu v kuchyni nebo jinde.

12 Bratři ať nečtou nebo nezpívají podle pořadí,
nýbrž jen ti, kteří posluchače vzdělávají.

39 Množství pokrmu

1 Máme za to, že k dennímu jídlu,
ať je o šesté, nebo o deváté hodině,
postačí ke každému stolu dva vařené pokrmy –
2 s ohledem na slabosti jednotlivců,
aby ten, kdo by nemohl jíst jedno, se nasytil druhým.

3 Dvě vařená jídla musejí tedy všem bratřím stačit.
Kdyby se dostalo ještě ovoce nebo čerstvá zelenina,
přidají se jako třetí chod.

4 Jedna dobře vážená libra chleba má stačit na den,
ať už je jídlo jedno, nebo oběd i večeře.

5 Mají-li též večeřet,
celerář třetinu z této libry schová
a dá ji k večeři.

6 Kdyby bylo více práce, opat zváží a rozhodne,
zda je vhodné něco přidat,

7 ale tak, aby se mniši především vyhnuli nestřídmosti
a nikdy jim nebylo špatně od žaludku,
8 protože nic není pro křesťana tak nevhodné
jako nestřídmost.

9 Jak praví náš Pán:
Dejte si pozor, aby vaše srdce nebyla zatížena nestřídmostí.

10 Mladší chlapci ať nedostávají stejnou porci,
nýbrž menší než dospělí.
Ve všem ať se dbá na správnou míru.

11
Masa čtvernožců se všichni
kromě velmi slabých nemocných
zdržují úplně.

40 Množství nápoje

1 *Každý má od Boha svůj vlastní dar:*
jeden pro to, druhý pro ono.
2 A tak určujeme množství stravy pro druhé s jistými rozpaky.
3 Vzhledem k lidské slabosti se domníváme,
že na den stačí každému hemina vína.
4 Ti, kterým dá Bůh sílu ke zdrženlivosti,
ať vědí, že dojdou zvláštní odměny.
5 Zdali místní poměry, práce nebo vedra vyžadují více,
to posoudí představený.
Dbá se o to, aby nedošlo k přesycení nebo k opilosti.
6 Čteme sice, že se víno pro mnichy vůbec nehodí,
ale protože za našich časů o tom nelze mnichy přesvědčit,
shodněme se na tom,
7 že nebudeme pít do sytosti, nýbrž méně,
protože *víno přivádí k nevázanosti i moudré.*
8 Kde však se sebou místní chudoba nese, že nelze opatřit ani výše
uvedené množství, ale jen mnohem méně nebo vůbec nic,
ať ti, kdo tam žijí, dobrořečí Bohu a nereptají.
9 To připomínáme hlavně proto, aby nereptali.

41 Doba jídla

1 Od svatých Velikonoc do Letnic
jedí bratři o šesté a večer večeří.
2 Od Letnic po celé léto,
nepracují-li na poli
nebo nejsou-li příliš sužováni horkem,
zůstávají mniši ve středu a v pátek lační až do deváté hodiny.
3 V ostatní dny obědvají o šesté.
4 Mají-li práci na poli
nebo dolehnou-li přílišná vedra,
opat posoudí, zda se nemá jíst o šesté každý den.
5 O to ať se postará opat a všechno vyváženě uspořádá,

jednak aby to bylo ke spáse duší,
jednak aby bratři neměli při práci spravedlivý důvod k reptání.

6 Od třináctého září do začátku doby postní
7 ať jedí vždy o deváté hodině.
8 V době postní, až do Velikonoc,
9 jedí až po nešporách.
10 Samy nešpory se ale konají tak,
aby bratři při jídle nepotřebovali světlo lampy
a všechno se skončilo za denního světla.
11 A vůbec v každé době se čas večeře nebo jediného večerního jídla
určí tak, aby se všechno odbylo za světla.

42 Mlčení po kompletáři

1 Mniši se mají snažit o mlčení vždycky,
2 nejvíce však v nočních hodinách.
3 Proto platí stále, v době půstu i v období, kdy se obědvá:

4 Ve dny, kdy se obědvá i večeří,
5 si všichni společně sednou, jakmile vstanou od večeře,
6 a jeden předčítá Rozmluvy nebo Životopisy Otců
7 nebo zkrátka něco, co posluchače vzdělá,
8 ne však Heptateuch nebo knihy Královské,
9 neboť v tu dobu nebude pro slabě chápavé vhodné slyšet
10 právě tyto části Písma.
11 Jindy ať se však čtou.

1 Je-li den půstu,
2 přistoupí se ke čtení Rozmluv, jak už jsme řekli,
3 hned po nešporách a malé přestávce.
4 Přečte se, kolik čas dovolí, čtyři nebo pět listů.
5 Během četby se sejdou všichni,
6 kterým byl přidělen nějaký úkol.
7 A když jsou tedy pohromadě všichni,
8 začne se kompletář.
9 Po skončení kompletáře nesmí už nikdo promluvit ani slovo.

10 Kdyby byl někdo přistižen, že tento předpis o mlčení porušuje,
11 bude přísně potrestán.
12 Výjimkou je přijímání nenadálých hostí,
13 nebo když opat někomu něco poroučí.

Ale i to se má konat v největší vážnosti a s uctivou uměřeností.

43 Nedochvilní k bohoslužbám a ke stolu

1

Jakmile je slyšet znamení k hodině,
mnich nechá všechno, co měl v rukou,
a spěchá co nejrychleji k službám Božím.

2

Dělá to důstojně,
aby se nedala příležitost k nevázanosti.

3

Před službou Boží se nesmí dávat přednost ničemu.

4

Kdo přijde k nočním vigiliím po Sláva Otci žalmu 94 –
Proto chceme, aby se říkal velice zvolna a s odmlkami,
nepostaví se v chóru na své místo,

5

nýbrž na poslední
nebo na to, které opat pro takové opozdilce určil,
aby na ně on sám nebo všichni mohli vidět,

6

dokud po skončení bohoslužeb veřejným zadostiučiněním
nevykoná pokání.

7

Proto jsme usoudili,
že mají stát na posledním nebo na odděleném místě,
aby se před očima všech styděli a polepšili.

8

Kdyby totiž zůstali mimo oratoř,
najde se možná takový, který by si zase lehl a spal,
anebo by určitě seděl venku a ztrácel čas tlacháním:
tím by se dala příležitost Zlému.

9

Raději ať vstoupí, aby nepromeškali všechno,
a propříště se polepší.

10

Kdo přijde k denním hodinkám
až po verši a Sláva Otci prvního žalmu, který se říká po verši
ať se podle výše uvedeného pravidla postaví na poslední místo

11

a ať se neopováží se připojit k chórovému zpěvu žalmů,
dokud neučiní zadost,

12

leda by mu opat prominul a dal mu dovolení.

12

Ale i pak musí viník učinit zadost.

13

Kdo nepřijde ke stolu už před veršem,
aby mohli všichni zároveň pronést verš i modlitbu
a spolu zasednout ke stolu,

14

kdo tedy z nedbalosti nebo ze zlovyku nepřijde včas,
ať je napomenut jednou a pak podruhé.

15

Jestliže se ani potom nepolepší,

16 nesmí mít účast na společném stolování,
ale jí sám, oddělen od společenství všech,
a je mu odebrána jeho porce vína,
dokud neučiní zadost a nepolepší se.

17 Stejně bude potrestán
i ten, kdo není přítomen při verši,
který se říká po jídle.

18 Nikdo se také neopovází si vzít něco k jídlu nebo k pití
před stanovenou dobou nebo po ní.

19 Jestliže představený někomu něco nabídne a on to odmítne,
i kdyby to, co odmítl, nebo o něco jiného později požádal,
nedostane vůbec nic,
dokud se náležitě nepolepší.

44 Zadostiučinění vyloučených

1 Kdo je pro těžší provinění vyloučen z oratoře i od stolu,
ten se v době, kdy se v oratoři slaví bohoslužby,
2 položí před prahem oratoře mlčky tváří k zemi
a leží tam s hlavou položenou na zemi u nohou všech,
kdo z oratoře vycházejí.

3 Dělá to tak dlouho,
dokud opat neusoudí, že učinil zadost.

4 Až mu opat dovolí,
přijde, padne jemu a potom všem ostatním k nohám
s prosbou, aby se za něho modlili.

5 Tehdy, dovolí-li to opat, bude mnich opět přijat do chóru,
na místo, které opat určí,

6 ale tak,
že se neopovází začít v oratoři žalm, čtení nebo něco jiného,
leda až mu to opat znovu dovolí.

7 Při všech hodinkách,
když se bohoslužba končí,
vrhne se na zem tam, kde stojí,

8 a tak učiní zadost,
dokud mu opat znovu neporučí,
aby už činit zadost přestal.

9 Kdo jsou pro lehčí provinění vyloučeni jen od stolu,
činí zadost v oratoři
tak dlouho, jak jim opat poručí.

10 Dělají to, dokud jim nepožehná a neřekne: "Stačí."

45 Chyby v oratoři

1 Jestliže se někdo při zpěvu žalmů, responsoria, antifony
nebo při čtení zmýlí
a neučiní přede všemi pokorně zadost,
ať je přísněji potrestán,
2 protože pokorou nechtěl napravit,
co zavinil svou nedbalostí.
3 Chlapci jsou za takové provinění trestáni bitím.

46 Jiná provinění

1 Když někdo při jakékoliv práci,
v kuchyni, ve skladišti, při obsluhování,
v pekárně, na zahradě, když vykonává jakoukoli odbornou činnost,
nebo kdekoliv jinde,
udělá nějakou chybu
2 a něco rozbije nebo ztratí nebo způsobí jinou škodu,
3 ale nepřijde hned k opatovi nebo před komunitu,
aby se k té věci přiznal a dobrovolně učinil zadost,
4 a když to vyjde najevo skrze někoho jiného,
ať je potrestán přísněji.
5 Kdyby však byla příčina hříchu skryta v duši,
ať ji vyjeví jen opatovi nebo někomu z duchovních otců,
6 který dovede léčit rány své i cizí,
aniž je odhalí a prozradí.

47 Znamení k bohoslužbám

1 Ohlašování doby služeb Božích v noci i ve dne
má mít na starosti opat.
Ohlásí ji buď on sám,
nebo to svěří tak svědomitému bratru,
aby se všechno konalo ve stanovenou hodinu.
2 Žalmy a antifony začínají po opatovi podle svého pořadí
ti, jimž to bylo uloženo.
3 Ať se však neopovází zpívat nebo číst nikdo,
kdo by neuměl plnit tuto povinnost ke vzdělání posluchačů.

4 Ten, komu to opat nařídil,
ať to dělá pokorně, vážně a s bázní.

48 Každodenní tělesná práce

1 Zahálka je nepřítel duše.
Proto mají být bratři
v určité hodiny zaměstnání tělesnou prací,
v jiné hodiny zase svatým čtením.

2 Domníváme se,
že čas pro obojí lze uspořádat podle tohoto rozvrhu:
3 Od Velikonoc do prvního října začnou bratři ráno po primě
a pracují až do čtvrté hodiny, jak je třeba.
4 Od čtvrté hodiny až do sexty se věnují četbě.
5 Když pak po sextě vstanou od stolu,
ať ve vši tichosti odpočívají na svých lůžkách.
Kdo by si chtěl číst, ať si čte tak, aby druhé nerušil.
6 Nona se začíná o něco dříve,
asi v polovině hodiny osmé,
a zase se pracuje, jak je třeba, až do nešpor.

7 Kde místní poměry nebo chudoba vyžadují,
aby se bratři postarali o sklizeň plodin sami,
ať se nermoutí.
8 Vždyť právě tehdy jsou skutečnými mnichy,
když žijí z práce svých rukou jako naši Otcové a apoštolové.
9 Přesto ať se všechno děje z ohledu na malomyslné s mírou.

10 Od prvního října do začátku doby postní,
se bratři věnují četbě do konce druhé hodiny.
11 O druhé hodině se modlí tercii
a pak až do hodiny deváté všichni pracují,
jak jim bylo uloženo.
12 Jakmile se ozve první znamení k noně,
nechá každý svého díla
a připraví se, než se ozve druhé znamení.
13 Po jídle se pak mniši věnují četbě nebo žalmům.

14 V době postní
se od rána až do konce třetí hodiny věnují své četbě
a pak do konce desáté hodiny pracují, jak jim bylo uloženo.
15 Pro tyto postní dny obdrží každý z knihovny (Písma sv.) knihu,
kterou má popořádku celou přečíst.
16 Tyto knihy se rozdávají na začátku doby postní.

17 Ale především se pověří jeden nebo dva starší
18 a ti procházejí klášterem v době, kdy mají bratři číst,
19 a dohlížejí, aby se snad nenašel líný bratr,
20 který zahálí nebo tlachá, místo aby četl,
21 a tak nejen škodí sobě, ale také ruší ostatní.
22 Kdyby se – nedej Bůh – takový bratr našel,
23 ať je napomenut jednou a pak podruhé.
24 Kdyby se nepolepšil,
25 ať je potrestán podle Řehole tak, aby se ostatní báli.
Rovněž ať se bratr s bratrem nestýká mimo příslušnou dobu.

22 V neděli se věnují četbě všichni
23 kromě těch, kdo jsou pověřeni různými službami.
24 Je-li někdo tak nedbalý a líný,
25 že by rozjímat nechtěl nebo nedokázal,
uloží se mu vykonat nějakou práci, aby nezahálel.

24 Nemocným či slabším bratřím se uloží taková práce,
25 aby ani nezaháleli, ani pod tíhou námahy neklesali
nebo se jí nevyhýbali.
Opat musí brát ohled na jejich slabost.

49 Čtyřicetidenní postní doba

1 Ačkoliv má mít ráz doby postní celý život mnicha,
2 je málo těch, kteří k tomu najdou sílu.
Proto doporučujeme,
aby mniši alespoň v postních dnech
střežili svůj život v úplné čistotě
3 a aby v těch posvátných dnech
zároveň smývali i nedbalosti jiných časů.
4 Správně se to děje tak, že se zdržíme všech špatností
a oddáme se modlitbě s pláčem,
četbě, zkroušenosti srdce a zdrženlivosti.

5 V těch dnech si tedy
nad obvyklé úkoly své služby něco přidejme –
zvláštní modlitby, zdrženlivost v pokrmech a nápojích,
6 aby každý z vlastní vůle obětoval něco Bohu
nad povinnou míru
s radostí Ducha svatého.
7 Každý si odřekne
něco z pokrmu, z pití, ze spánku, z povídavosti, z žertů
a v radostné duchovní touze čeká na svaté Velikonoce.

8 To, co chce obětovat, musí však předložit svému opatovi,
aby se to konalo s jeho modlitbou a schválením,
9 protože cokoliv se děje bez svolení duchovního otce,
považuje se za opovážlivost a touhu po prázdné slávě,
a nikoliv za zásluhu.
10 Vše se tedy má konat s opatovým schválením.

50 Služby Boží mimo klášter

1 Bratři, kteří pracují příliš daleko
a v daný čas nemohou přispěchat do oratoře –
2 a opat uzná, že tomu tak skutečně je –,
3 vykonají bohoslužbu
a bázní Boží pokleknou
tam, kde pracují.
4 Stejně ať nevynechají stanovené hodinky
ti, kdo jsou posláni na cestu,
ale v mezích možností ať se je modlí sami,
aby nezanedbali povinnost své služby.

51 Bratři na krátkých cestách

1 Bratr, který je poslán něco vyřídit
a o němž lze předpokládat, že se téhož dne vrátí do kláštera,
ať se neopovazuje venku jíst,
ani kdyby ho někdo naléhavě pobízel,
2 ledaže by mu to nařídil opat.
3 Kdyby bratr jednal jinak,
bude vyloučen.

52 Klášterní oratoř

1 Oratoř neboli modlitebna má být tím, co říká její jméno,
a nic jiného se tam dělat nebo skladovat nesmí.
2 Po skončení bohoslužby všichni vycházejí za naprostého ticha
a tím prokazují úctu Bohu.
3 Bratra, který by se chtěl modlit tiše a zvlášť,
tak nebude rušit něčí bezohlednost.
4 Ale i kdyby se někdo chtěl jindy pomodlit tiše a o samotě,
ať prostě vejde do oratoře a modlí se,
ne hlasitě, nýbrž v slzách a pozorným srdcem.
5 Kdo se tak nechová,

tomu nebude dovoleno,
aby se po bohoslužbách zdržoval v oratoři
a – jak bylo řečeno – rušil jiné.

53 Přijímání hostí

¹ Všichni příchozí hosté se mají přijímat jako sám Kristus,
který jednou řekne: *Byl jsem na cestě, a ujali jste se mě.*

² Všem se má projevovat náležitá úcta,
nejvíce bratřím ve víře a poutníkům.

³ Jakmile je tedy ohlášen nějaký host,
představený nebo bratři mu okamžitě
s veškerou laskavou ochotou vyjdou vstříc.

⁴ Nejdříve ať se spolu pomodlí a tak se sjednotí v pokoji.

⁵ Políbení pokoje
se pro ďábelské nástrahy nedává bez předchozí modlitby.

⁶ Se všemi hosty se mniši vítají nebo loučí s veškerou pokorou:
⁷ úklonou hlavy nebo i padnutím na zem
se v nich klanějí Kristu –
vždyť Ho v hostech skutečně přijímají.

⁸ Po přivítání jsou hosté zavedeni k modlitbě
a pak si k nim sedne představený nebo ten, koho určil.

⁹ Hostu se přečte Boží zákon, aby se poučil.

A pak se mu prokazuje veškerá pozorná pohostinnost.

¹⁰ Představený může kvůli hostům přerušit půst,
není-li přísný postní den, jež porušit nelze.

¹¹ Bratři však ať obvyklý půst dodržují.

¹² Opat nalije hostům vodu na ruce:

¹³ nohy ať všem hostům umyje opat i celá komunita.

¹⁴ Po umytí nohou se řekne tento verš:

Přijali jsme, Bože, Tvé milosrdenství ve Tvém chrámě.

¹⁵ Zvláště usilovná péče se pak věnuje chudým a poutníkům,
protože v nich se Kristus přijímá více.

Bohatí totiž vzbuzují strach a vyžadují úctu sami o sobě.

¹⁶ Kuchyně pro opata a hosty ať je oddělená,
aby hosté, kteří přicházejí v nejistou hodinu
a kteří v klášteře nikdy nechybějí,
nerušili bratry.

¹⁷ Do té kuchyně nastoupí na rok dva bratři,
kteří dovedou takovou službu dobře zastávat.

¹⁸ Podle potřeby se jim přidělí pomoc,

aby sloužili bez reptání:
a mají-li naopak práce méně,
půjdou pracovat tam, kde se jim uloží.
19 Toto ustanovení neplatí pouze pro ně,
nýbrž pro všechny služby v klášteře:
20 když potřebují,
přidělí se jim pomoc,
a nemají-li co dělat,
poslechnou, co se jim poručí.

21 Také cela pro hosty ať je přidělena bratru,
jehož duše je plna bázně Boží.
22 Má tam být připraveno dostatek lůžek.
Dům Boží ať je spravován moudrými a moudře.

23 S hosty se nikdo, komu to není nařízeno, nestýká
ani s nimi nemluví.
24 Jestliže však mnich některého hosta potká nebo uvidí,
pokorně ho pozdraví, jak už jsme řekli,
poprosí o požehnání a jde dál
se slovy, že mu není dovoleno rozmlouvat s hosty.

54 Přijímání dopisů a darů

1 Mniši v žádném případě nesmějí
bez opatova dovolení
přijímat od rodičů nebo kohokoliv jiného ani mezi sebou
dopisy, eulogie, nebo jakékoliv dárky,
ani je dávat.
2 I kdyby bratrovi něco poslali vlastní rodiče,
nesmí to převzít, aniž to předtím oznámí opatovi.
3 Ale i kdyby to opat předtím rozkázal přijmout,
je v opatově moci, aby to poručil dát jinému bratrovi.
4 Bratr, jemuž to bylo určeno, ať se nermoutí,
aby se nedávala příležitost ďáblu.
5 Opováží-li se někdo jednat jinak,
bude potrestán podle Řehole.

55 Oděv a obuv bratří

1 Oděv mají bratři dostat podle polohy a podnebí místa, kde žijí,
2 protože v chladných krajích je ho potřeba více,
v teplých méně.
3 Uvážit to tedy musí opat.
4 Přesto se domníváme,

že v mírnějších krajinách postačí každému mnichu
kukule a tunika,
5 kukule v zimě z husté vlny,
v létě tenká nebo obnošená,
6 do práce škapulír a na nohy punčochy a boty.

7 Mniši si nemají stěžovat
na barvu nebo hrubost všech těchto věcí,
ale mají dostat takové,
jaké lze dostat v kraji, kde žijí,
nebo jaké lze pořídit levněji.
8 Opat se postará o správnou velikost,
aby oděv těm, kdo ho nosí nebyl krátký, ale na míru.

9 Dostanou-li něco nového,
staré věci vždy ihned vrátí,
aby se uložily do šatny pro chudé.
10 Mnichovi totiž stačí mít tuniky a kukule dvě,
na noc, a aby bylo možno věci vyprat.
11 Co je navíc,
je přebytečné a má být odňato.
12 Také punčochy a vše, co je staré, ať vrátí,
když dostanou nové.

13 Bratři, kteří se mají vydat na cestu,
dostanou ze šatny kalhoty
a po návratu je tam vyprané zase odevzdají.
14 Kukule a tuniky dostanou na cestu o něco lepší,
než mívají obvykle.
Dostanou je ze šatny při odchodu
a po návratu je tam zase odevzdají.

15 K vybavení lůžka stačí rohož, prostěradlo, pokrývka a poduška.
16 Lůžka má opat často prohlížet,
aby tam mniši neměli své soukromé věci.
17 Kdyby se u někoho našlo něco, co nedostal od opata,
ať je velmi přísně potrestán.
18 Aby se tato špatnost vytrhla i s kořenem,
má opat dávat mnichům všechno, co potřebují:
19 kukuli, tuniku, punčochy, boty, pás, nůž,
pisadlo, jehlu, šátek a psací tabulky.
Tak se předejde každé výmluvě, že něco chybí.

20 Opat musí mít stále na mysli onen výrok ze Skutků apoštolů,
že *se rozdělovalo každému, jak kdo potřeboval*.
21 I opat má tedy brát ohled na slabosti potřebných,

a ne na přání závistivých.
22 Ve všech svých rozhodnutích ať pamatuje na Boží odplatu.

56 Opatův stůl

1 Opat má vždycky stolovat s hosty a poutníky.
2 Kdykoliv je v klášteře hostí méně,
může si přizvat, koho chce, z bratří.
3 Vždy však má pro kázeň ponechat u bratří
jednoho nebo dva starší.

57 Odborníci v klášteře

1 Jsou-li v klášteře odborníci,
a opat jim to dovolí,
ať se vši pokorou vykonávají svou odbornost.
2 Kdyby se některý začal pro svou dovednost vynášet,
a zdálo se mu, že klášteru přispívá něčím zvláštním,
3 bude mu ta práce odňata a nevrátí se k ní,
dokud se nepokoří a opat mu to znovu nedovolí.
4 Má-li se něco z prací odborníků prodat,
musejí si ti, jejichž rukama zboží prochází, dát pozor,
aby se nedopustili nějakého podvodu.
5 Ať si stále připomínají Ananiáše a Safiru,
aby smrt, která ty dva postihla na těle,
6 nezasáhla na duši je a všechny,
kdo by se dopustili na klášterním majetku nějakého podvodu.
7 V cenách ať se neprojevuje neřest lakoty,
8 ale prodává se vždy o něco laciněji,
než mohou nabízet lidé ve světě,
9 *aby tak byl ve všem oslavován Bůh.*

58 Způsob přijímání bratří

1 Kdo přijde nově, aby vedl klášterní život,
tomu se vstup nemá povolovat snadno,
2 ale jak praví apoštol: *Zkoumejte duchy, zda-li jsou z Boha.*
3 Když tedy příchozí vytrvale klepe,
a po čtyřech nebo pěti dnech se ukáže,
že potíže a příkoří při vstupu snáší trpělivě
a že na své prosbě trvá i nadále,
4 povolí se mu vstoupit

a bude po několik dní v cele pro hosty.

5 Potom ať je v cele,
kde se učí a kde jedí a spí novicové.
6 Novicům je přidělen takový starší bratr,
který umí získávat duše,
a ten se o ně velmi pečlivě stará.

7 Ať bedlivě zkoumá, zda novice opravdu hledá Boha
a zda je horlivý ve službě Boží, v poslušnosti i ve snášení příkoří.
8 Dopředu se novici řekne o všech těžkostech a nesnázích,
kterými vede cesta k Bohu.
9 Slíbí-li pak, že vytrvá a zůstane,
přečte se mu po dvou měsících celá tato Řehole
10 a řekne se mu:
"Toto je zákon, pod nímž chceš bojovat.
Dokážeš-li to zachovávat, vstup,
nemůžeš-li, svobodně odejdi.
11 Jestliže zůstane nadále,
zavede se do cely pro novice
a znovu je zkoušen ve všestranné trpělivosti.

12 Aby věděl, čemu jde vstříc,
přečte se mu Řehole znovu po šesti měsících.
13 A zůstává-li i potom,
táž Řehole se mu po čtyřech měsících přečte ještě jednou.
14 Jestliže po zralé úvaze slíbí,
že bude všechno zachovávat
a plnit vše, co se mu poručí,
pak ať je přijat do komunity
15 a je si vědom,
že mu už od toho dne není podle zákona Řehole dovoleno
z kláštera odejít
16 ani setřást ze sebe jho Řehole,
kterou mohl po tak dlouhém rozvažování
buď odmítnout, anebo přijmout.

17 Kdo má být přijat,
ať oratoři před celou komunitou slíbí
svou stálost, změnu mravů a poslušnost.
18 Slíbí to před Bohem a Jeho svatými,
takže kdyby někdy jednal jinak,
ví, že bude tím, komu se vysmívá, zavržen.
19 O svém slibu sepíše listinu se jmény svatých,
jejichž ostatky tam jsou,
a jménem přítomného opata.

20 Tu listinu napíše vlastní rukou.
Neumí-li psát, ať poprosí jiného.
Připojí své znamení a položí ji vlastní rukou na oltář.
21 Když ji tam položí,
zazpívá novic ihned verš:
*Přijmi mě, Hospodine, podle svého slibu, abych byl živ,
mou naději nezklam.*
22 Tento verš po něm celá komunita třikrát opakuje
a přidává Sláva Otcí.
23 Tehdy se nový bratr vrhne každému k nohám
s prosbou, aby se za něho modlil.
Od té doby je považován za člena komunity.

24 Má-li nějaký majetek,
rozdá ho předtím chudým,
anebo právoplatným darováním převede na klášter.

Z toho všeho si nic neponechá pro sebe,
25 protože ví,
že od toho dne není pánem ani nad svým vlastním tělem.

26 Proto se hned v oratoři svlékne z vlastních šatů,
které má na sobě,
a obleče se do šatů klášterních.
27 Šaty, které svlékl, se uloží v šatně.
28 Kdyby snad – nedej Bůh –
podlehl ďábovým pokušením a odešel z kláštera,
bude vysvěcen z klášterního šatu a vyhnán.
29 Svou listinu, kterou opat vzal z oltáře,
však bratr nazpět nedostane – bude uchována v klášteře.

59 Přijímání synů šlechticů a chudých

1 Kdyby některý šlechtic obětoval svého syna Bohu v klášteře
a kdyby byl ten hoch nezletilý,
sepíše jeho rodiče listinu, o které jsme mluvili výše,
2 a s obětním darem a chlapcovou rukou ji zavinou
do oltářního plátna
a tak ho obětují.

3 O jeho majetku pak buď ve zmíněné listině pod přísahou slíbí,
že mu nikdy nic nedají ani oni sami, ani skrze prostředníka,
ani jakýmkoliv jiným způsobem,
ani mu nedají příležitost něco vlastnit.
4 Anebo jestliže tak učinit nechtějí

5 a raději by něco chtěli dát klášteru jako záslužnou almužnu,
pořídí o tom, co chtějí dát, pro klášter darovací smlouvu.
Přejí-li si to, ať si tam vyhradí užívání výnosu.

6 Tak se všechno zajistí a chlapci nezůstane žádná vyhlídka,
kterou by se – nedej Bůh – dal oklamat a tak zahynul.
To známe ze zkušenosti.

7 Podobně ať si počínají i méně majetní.
8 A ti, kteří nemají vůbec nic, prostě jen sepíší listinu
a s obětním darem obětují svého syna před svědky.

60 Přijímání kněží

1 Žádá-li o přijetí do kláštera někdo z kněžského stavu,
nemá se mu vyhovět příliš rychle.

2 Když však na své prosbě pevně trvá, musí vědět,
že bude povinen zachovávat veškerou řeholní kázeň.

3 Nic mu nebude ulehčeno, aby platilo, co je psáno:
Příteli, k čemu jsi přišel?

4 Je mu však dovoleno stát hned za opatem,
a jestliže mu to opat přikáže,
žehnat a zakončovat modlitby.

5 Jinak ať si vůbec nic neosobuje:
vždyť ví, že je podřízen řeholní kázni.
Spíše má všem dávat příklad pokory.

6 Projednává-li se v klášteře obsazení úřadu či kterákoliv jiná věc,
7 ať zaujímá místo podle doby svého vstupu do kláštera,
a nikoliv to, které mu bylo vyhrazeno z úcty ke kněžství.

8 Bude-li mít přání vstoupit do kláštera některý klerik,
9 vykáže se mu místo někde uprostřed,
ale jen když slíbí,
že bude zachovávat Řeholi a stálost.

61 Přijímání cizích mnichů

1 Přijde-li cizí mnich ze vzdáleného kraje
a chce zůstat v klášteře jako host
2 a je-li spokojen s klášterními zvyklostmi, jak je najde,
a neuvádí-li svými přílišnými nároky klášter ve zmatek,
3 nýbrž se prostě spokojí s tím, co najde,
ať je přijat, na jak dlouho chce.
4 Jestliže něco rozumně a s laskavou pokorou vytkne

nebo na něco poukáže,
ať opat moudře uváží,
zda ho Pán neposlal právě proto.

5 Kdyby chtěl později slíbit svou stálost,
nemá se takové přání odmítnout,
zvláště proto, že jeho život se mohl poznat v době,
kdy byl hostem.
6 Zjistí-li se však,
že je jako host náročný nebo se dopouští špatností,
nejenže se do kláštera nesmí přijmout,
7 ale ať je slušně požádán, aby odešel,
aby jeho bídny stav nenakazil také ostatní.
8 Když si nezaslouží, aby byl poslán pryč,
má být nejen přijat za člena komunity,
když o to požádá,
9 ale má se i přemlouvat k tomu, aby zůstal,
aby jeho příklad vychovával ostatní.
10 Všude se přece slouží jednomu Pánu
a bojuje pod jedním Králem.
11 Shledá-li opat nadto, že je toho hoden,
smí jej postavit na poněkud vyšší místo.
12 Nejen mnicha,
ale i někoho z výše jmenovaného stavu kněží nebo kleriků
může opat postavit na místo vyšší,
než odpovídá době vstupu,
jestliže vidí, že vede odpovídající život.

13 Ať si však opat dává pozor,
aby někdy nepřijal k pobytu mnicha z jiného známého kláštera
bez souhlasu jeho opata nebo bez doporučujícího listu.
14 Vždyť je psáno:
Co nechceš, aby se dělo tobě, sám nečiň jinému.

62 Kněží kláštera

1 Chce-li některý opat,
aby byl někdo vysvěcen na kněze nebo jáhna,
ať si ze svých mnichů vybere toho,
kdo by byl hoden kněžský úřad vykonávat.
2 Vysvěcený si dá pozor,
aby nebyl povýšený nebo pyšný,
3 neopovazuje se dělat nic, co by mu opat neporučil.
Ví, že právě on se má podřídit řeholní kázni mnohem více.
4 Pro kněžství ať nezapomíná na poslušnost Řeholi a na kázeň,

ale naopak ať jde stále víc a víc k Bohu.

5 I nadále zaujímá místo podle svého vstupu do kláštera,
6 kromě služby u oltáře,
nebo kdyby ho volby komunity nebo vůle opatova
chtěly povýšit pro jeho zásluhy.

7 Ať si je však vědom,
že musí zachovávat pravidla stanovená pro děkany a převory.

8 Opovází-li se jednat jinak,
nebude považován za kněze, ale za buřiče.

9 Nepolepší-li se ani přes častější napomenutí,
povolá se za svědka i biskup.

10 Kdyby se nenapravil ani pak a jeho provinění byla zjevná,
bude vyhnán z kláštera,

11 ovšem jen tehdy, bude-li jeho zatvrzelost taková,
že by se nechtěl podřídit Řeholi a poslouchat ji.

63 Pořadí v komunitě

1 Bratři zachovávají v klášteře pořadí
podle doby vstupu, životních zásluh
a podle opatova rozhodnutí.

2 Opat nesmí do svěřeného stáda vnášet neklid
a ustanovit něco nespravedlivě,
jako by požíval neomezené moci,
3 ale vždy má myslet na to,
že ze všech svých rozhodnutí a činů
bude skládat účty Bohu.

4 V pořadí, jak je určil on nebo jak je bratři zaujímají,
ať přistupují k políbení pokoje a k přijímání,
začínají žalmy i stojí v chóru.

5 Vůbec nikde nemá o pořadí rozhodovat
nebo je zaručovat věk –

6 Samuel a Daniel přece už v mládí soudili starce.

7 S výjimkou těch, které opat po zralé úvaze
z jistých důvodů povýší nebo sesadí,
tedy všichni zaujímají místo podle doby vstupu,
8 takže například ten, kdo do kláštera přišel o hodině druhé,
ví, že je mladší než ten, kdo přišel o hodině první,
ať už je jakéhokoliv věku a postavení.

9 Chlapce mají všichni ve všem vést ke kázni.

10 Mladší ať tedy ctí ty starší,
starší ať milují ty mladší.

11 Když se navzájem oslovují,

12 není nikomu dovoleno nazvat druhého pouhým jménem,
nýbrž starší ať říkají mladším "bratře",
mladší starším "nonne", což znamená "důstojný otče".
13 Opatovi, o němž věříme, že jedná jako Kristův zástupce,
ať říkají "pane" a "opate",
14 ne protože by si to sám vybral, ale z úcty a lásky ke Kristu.
To ať sám uváží
a chová se tak, aby byl takové úcty hoden.

15 Kdekoliv se bratři potkají,
mladší požádá staršího o požehnání.
16 Když jde kolem starší,
mladší vstane a nabídne mu místo –
a ať se neodvážívá sednout si,
dokud ho starší nevybídne.
17 Tak se děje, co je psáno:
V uctivosti předcházejte jeden druhého.

18 Malí a dospívající chlapci
ať zaujímají svá místa v oratoři i u stolu ukázněně.
19 Venku a kdekoliv jinde musejí být pod kázeňským dohledem,
dokud nedospějí do rozumného věku.

64 Ustanovení opata

1 Při ustanovení opata platí vždy zásada,
aby to byl ten,
koho si v bázni Boží zvolila buď celá komunita,
nebo i její sebemenší část podle zdravějšího úsudku.
2 Ten, kdo má být ustanoven, má být zvolen podle zásluh života
a učitelské moudrosti,
i kdyby byl v pořadí komunity poslední.

3 Kdyby však – nedej Bůh –
celá komunita jednomyslně zvolila někoho,
kdo by souhlasil s jejími špatnostmi,
4 a ty špatnosti kdyby vešly ve známost biskupa,
do jehož diecéze to místo patří,
nebo kdyby se o nich dozvěděli okolní opatové nebo křesťané,
5 ať zabrání tomu, aby společný názor zkažených převládl.
Ať ustanoví správce hodného pro dům Boží.
6 Ať vědí, že za to dostanou dobrou odměnu,
učiní-li to s čistým úmyslem a z horlivosti pro Boha,
a naopak trest za hřích, kdyby to zanedbali.

7 Ustanovený opat musí mít stále na mysli, jaké břemeno na sebe vzal
a komu bude ze svého správcovství skládat účty.
8 Ať si je vědom, že má spíše pomáhat než předsedat.

9 Proto má být vzdělán v Božím zákoně,
aby měl znalost a mohl z ní *vynášet věci nové i staré*.
Ať je čistý, střídmy, milosrdný.
10 Ať vždycky dává přednost milosrdenství před soudem,
aby sám došel milosrdenství.
11 Ať nenávidí špatnosti, miluje bratry.
12 I při trestání musí postupovat moudře a nepřehánět,
aby nádobu, z níž chce příliš seškrábat rez, nerozbil.
13 Ať stále počítá se svou vlastní křehkostí
a pamatuje na to, že nalomenou třtinu nesmí dolomit.
14 Tím nechceme říci, aby nechal bujet špatnosti,
ale aby je vytrhával moudře a s láskou,
jak to podle něho komu prospívá.
O tom jsme už mluvili.
15 A má se snažit být více milován než obáván.

16 Ať není prudký ani úzkostlivý,
ať nepřehání a není neústupný,
ať není žárlivý a příliš podezřívavý,
protože by nikdy nespočinul v pokoji.
17 Ve svých rozkazech má být prozíravý a rozvážný.
Ať už rozhoduje o věcech Božích nebo světských,
v tom, co poroučí,
musí rozlišovat míru a musí vše řídit
18 s myšlenkou na rozlišování míry patriarchy Jakuba, který řekl:
*Budu-li svá stáda hnát příliš,
za den mi všechna pohynou.*
19 Opat si tedy osvojí tento výrok i jiné příklady rozlišování míry,
matky ctností,
a řídí vše tak,
aby silní měli, po čem touží,
a slabí aby neutekli.

20 Hlavně však musí ve všem zachovávat tuto Řeholi,
21 aby po dobré službě uslyšel od Pána to, co dobrý služebník,
který svým druhům dával pšenici v pravý čas:
22 *Amen, pravím vám, ustanoví ho nad celým svým majetkem.*

65 Převor kláštera

1 Příliš často se stává,

2 že ustanovení převora vyvolává v klášteřích pohoršlivé spory.
Někteří totiž, nadmuti zlým duchem pýchy,
se považují za druhé opaty a osobují si neomezenou moc.
3 Tím se v komunitách živí pohoršlivé spory a roztržky,
hlavně tam, kde převora ustanovuje
stejný biskup nebo ti opatové, kteří ustanovují i opata.
4 Jak je to nesmyslné, se snadno pozná z toho,
že se mu hned od začátku při ustanovení dává důvod k pýše.
5 Jeho myšlenky ho totiž přesvědčují,
že je vyňat z moci svého opata,
6 protože ho ustanovili stejní lidé jako opata.
7 Z toho vznikají závist, hádky, pomluvy,
žárlost, roztržky a nepořádky,
8 neboť když se opat a převor rozcházejí v názorech,
nutně jsou touto roztržkou v nebezpečí jejich duše
9 i bratři, kteří jsou pod nimi.
Ti se totiž řítí do záhuby,
když pochlebují stranám.
10 Za toto nebezpečí jsou odpovědni ti,
kdo se stali příčinou tak velkého nepořádku.

11 Proto jsme přesvědčeni,
že pro zachování pokoje a lásky je vhodné,
aby uspořádání kláštera záviselo na opatově rozhodnutí.
12 Jak už jsme řekli,
všechny potřeby kláštera
mají podle opatových pokynů vyřizovat děkani.
13 Svěří-li se totiž něco více lidem,
jeden nezpyšní.

14 Jestliže to však vyžadují místní poměry,
nebo požádá-li o to rozumně a pokorně komunita,
a opat to považuje za vhodné,
15 ať si opat sám ustanoví převorem
toho, koho si vybral po poradě s bohabojnými bratry.
16 Ten převor pak bude s úctou plnit,
co mu opat uloží,
a neučiní nic proti opatově vůli a příkazu.
17 Čím víc je totiž nadřazen ostatním,
tím svědomitěji musí zachovávat předpisy Řehole.

18 Kdyby se shledalo,
že se tento převor dopouští špatností
nebo že se svým povýšením pyšní,
nebo kdyby se dokázalo, že opovrhne svatou Řeholí,
bude až čtyřikrát napomenut.

19 Nepolepší-li se,
bude podle řeholní kázně pokárán.
20 Kdyby se nepolepšil ani potom,
bude z úřadu převora sesazen
a na jeho místo bude dosazen jiný, který je toho hoden.
21 Kdyby ani pak ještě nebyl v komunitě pokojný a poslušný,
bude vyhnán i z kláštera.
22 Opat má zvažovat,
že ze všech svých rozhodnutí bude skládat účty Bohu,
aby snad jeho duši nestravoval plamen závisti nebo žárlivosti.

66 Fortnýři kláštera

1 K bráně kláštera má být postaven moudrý stařec,
který umí jednat s lidmi a jemuž zralost nedovolí se toulat.
2 Fortnýř musí mít u brány i svou celu,
aby příchozí vždycky našli někoho, kdo by s nimi jednal.
3 Jakmile někdo zaklepe nebo zavolá chudý,
ihned odpoví: "Bohu díky" nebo "Požehnej mi" –
4 a v bázni Boží se vši laskavostí věc vyřídí,
veden horlivou láskou.
5 Potřebuje-li fortnýř pomoc,
dostane mladšího bratra.
6 Klášter má být podle možnosti postaven tak,
aby se všechno potřebné –
voda, mlýn, zahrada a různé dílny –
nacházelo v obvodu kláštera,
7 aby mniši nemuseli vycházet ven,
protože to jejich duším vůbec neprospívá.
8 Chceme také,
aby se tato Řehole v komunitě velmi často předčítala,
aby se nikdo z bratří nevymlouval na neznalost.

67 Bratři poslaní na cestu

1 Bratři, kteří se mají vydat na cestu,
se svěří do modlitby všech bratří a opata.
2 Na všechny nepřítomné se vzpomíná
vždy při poslední modlitbě každé služby Boží.
3 Po návratu z cesty padnou bratři, kteří se vrátili,
týž den při každé kanonické hodině,
kdy se bohoslužba končí,
v oratoři na zem

4 a prosí všechny o modlitbu pro pochybení,
k nimž je snad na cestě svedlo něco špatného,
co viděli nebo slyšeli,
nebo plané mluvení.
5 Nikdo se také nesmí opovážit vypravovat druhému,
co mimo klášter viděl nebo slyšel –
to by bylo velmi zhoubné.
6 Kdyby se toho někdo přece opovážil,
bude potrestán podle Řehole.
7 Totéž platí i pro toho,
kdo by se opovážil vyjít z klášterní klauzury,
kamkoliv odejít
nebo udělat dělat jakoukoliv maličkost bez opatova nařízení.

68 Příliš náročné úkoly

1 Uloží-li se snad bratru něco těžkého nebo nemožného,
ať přesto přijme rozkaz svého představeného
ve vsí mírnosti a poslušnosti.
2 Kdyby viděl,
že tíha uloženého břemene úplně přesahuje jeho síly,
pak ať přednese svému představenému důvody,
proč nemůže,
trpělivě a vhodně,
3 ne pyšně nebo se vzdorem a odmlouváním.
4 Kdyby představený i po jeho vysvětlení
na svém názoru a rozkazu trval,
ať si podřízený uvědomí,
že je to tak pro něho lépe,
5 a z lásky a v důvěře v pomoc Boží ať poslechne.

69 Zákaz hájit jeden druhého

1 Je třeba se mít na pozoru,
aby se v klášteře při jakékoliv příležitosti nikdo neopovážil
hájit nebo brát v ochranu jiného mnicha,
2 ani kdyby byli spojeni jakýmkoliv stupněm příbuzenství.
3 Mniši si to v žádném případě nesmějí dovolit,
protože to může vyvolat velmi těžké pohoršlivé spory.
4 Kdyby toto pravidlo někdo překročil,
bude velmi přísně potrestán.

70 Zákaz svévolného trestání druhých

1 V klášteře se nesmí dát příležitost
k jakémukoliv opovážlivému jednání.
2 Proto jsme ustanovili,
že vylučovat nebo trestat kohokoliv z bratří bitím
je dovoleno jenom tomu, komu dá takovou moc opat –
3 *ti však, kdo žijí špatně, budou káráni přede všemi,*
aby ostatní dostali strach.
4 O kázeň u chlapců do věku patnácti let a dozor nad nimi
mají pečovat všichni,
5 ale i to se vší mírou a rozvahou.

6 Kdo se bez opatova příkazu něčeho opováží proti starším,
nebo se bez rozlišování míry rozohní i proti chlapcům,
bude potrestán podle Řehole.
7 Je přece psáno:
Co nechceš, aby se dělo tobě, sám nečiň jinému.

71 **Vzájemná poslušnost**

1 Dobro poslušnosti
mají všichni bratři prokazovat nejen opatovi,
ale ať jsou si poslušni i sobě navzájem.
2 Vědí přece,
že cestou poslušnosti dojdou k Bohu.

3 Nedovolujeme však,
aby se soukromým příkazům dávala přednost
před nařízením opatovým
nebo před příkazy převorů, které opat ustanovil.
4 Jinak ať všichni mladší se vší láskou a ochotou
poslouchají své starší bratry.
5 Shledá-li se, že je někdo tvrdohlavý,
bude pokárán.

6 Je-li bratr pro jakoukoliv maličkost
opatem nebo kýmkoliv ze starších jakkoliv kárán,
7 nebo pozoruje-li,
že kterýkoliv starší je na něho poněkud rozhněván
nebo je i jen málo rozrušen,
8 ihned bez váhání padne k zemi
a tak dlouho kajícně čeká u jeho nohou,
dokud mu představený nedá požehnání
na znamení, že se to rozrušení utišilo.
9 Kdyby to někdo odmítl učinit,
ať je buď potrestán tělesně,

nebo kdyby byl vzpurný, ať je z kláštera vyhnán.

72 Dobrá horlivost mnichů

1 Jako existuje horlivost hořká a zlá,
která vzdaluje od Boha a vede do pekla,
2 tak existuje i horlivost dobrá,
která vzdaluje od špatností a vede k Bohu a k životu věčnému.

3 Mniši mají s vroucí láskou projevovat tuto druhou horlivost:
4 *V uctivosti mají předcházet jeden druhého,*
5 své tělesné tělesné a mravní slabosti ať snášejí s největší trpělivostí a
6 překonávají se navzájem poslušností a
7 nikdo nemá sledovat svůj vlastní prospěch,
nýbrž spíše prospěch druhého.
8 Ať si projevují čistou bratrskou lásku,
9 s láskou setrvávají v bázni Boží
10 a svého opata milují upřímně a pokorně.
11 Naprosto ničemu ať nedávají přednost před Kristem.
12 On kéž nás společně dovede do života věčného!

73 Tato Řehole jako začátek cesty k plné spravedlivosti

1 Tuto Řeholi jsme napsali,
abychom ji v klášterích zachovávali a tím ukázali,
že máme alespoň trochu důstojné mravy
a začínáme žít řeholním životem.
2 Pro toho, kdo spěchá k dokonalému řeholnímu životu,
jsou tu ostatně nauky svatých Otců,
jejichž zachovávání vede člověka až k vrcholu dokonalosti.
3 Vždyť která stránka nebo který výrok
Bohem inspirovaného Starého a Nového zákona
není nejpřímějším ukazatelem na cestě lidského života?
4 Nebo která kniha svatých katolických Otců nehlásá,
jak dojdeme přímou cestou ke svému Stvořiteli?
5 A co *Rozmluvy* Otců, jejich *Ustanovení* a *Životopisy*
a také *Řehole* našeho svatého Otce Bazila?
6 Co je to jiného než nástroje ctností
pro dobře žijící a poslušné mnichy?
7 My zahálčiví, špatně žijící a nedbalí
se zde však musíme rdít studem.

8 Kdo tedy spěcháš do nebeské vlasti,
uved' tuto skromnou Řeholi napsanou pro začátečníky
s Kristovou pomocí ve skutek

9

a pak teprve pod Boží ochranou
dospěješ k těm vznešeným výšinám nauky a cností,
o nichž jsme mluvili výše.

(Amen)

(Konec Řehole)